

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

30 let — 600 zadrug.

To je uspeh zadružnega-organizato-ričnega dela, ki ga je mogla ugotoviti Zadružna zveza v Ljubljani na svoji 30. glavni skupščini v Ljubljani dne 30. aprila. Velik je ta uspeh, ki narašča od leta do leta.

Članstvo.

Koncem leta 1929 je število včlanjenih zadrug znašalo 578, tekom prvega četrtletja 1930 pa se je to število povzdignilo do preko 600 zadrug. Izmed teh je preko polovice kreditnih zadrug. Niso to samo zadruge na papirju, marveč po ogromni večini dobro delujoči denarni zavodi. Lepo so se te zadruge začele razvijati v Prekmurju, kjer se že kaže njihova velika korist za ljudstvo: znižanje obrestne mere. Prej je moral prekmurski kmet plačevati za posojila bančne obresti, sedaj pa se v tistih krajih, kjer delujejo naše denarne zadruge, uveljavlja obrestna mera za kmetški kredit, ki je običajna v ostali Sloveniji. V živahnem razvoju so poleg kreditnih tudi živinorejske zadruge, k čemur sta dosti pripomogla zakona o pospeševanju kmetijstva in živinoreje. Vedno bolj rastoča kriza vinogradništva silí naše vinogradnike, da snujejo vinarske zadruge, ki naj bi iskale novih poti za prodajo vina in za dviganje kakovosti naših vin. Tudi blagovne zadruge so v lepem razvoju, ki bo pospešen, ko bo zadružna zavest prodrla v vse sloje.

Zadružništvo in obrestna mera.

V naši državi vlada vsled pomanjkanja kapitala precej visoka obrestna mera. Zmerna bančna obrestna mera znaša v Sloveniji 12%, v južnih pokrajinah države pa povprečno 14% in še več. Zadružni kmetijski kredit je kajpada cenejši ter znaša pri nas 7%—8%, izjemo- ma 9%, v drugih pokrajinah države pa je povsod višji: na Hrvaškem, v Dalmaciji in Vojvodini mora kmet plačati 14%—16%, v pokrajinah Srbije pa celo 20%—24%. V teh krajih je oderuštvo še jako razvito ter dosegajo obresti pri zasebnih oderuhih tudi 120%. Zato ni čuda, da se kmetje iz teh krajev z zupan- jem obračajo na Privilegirano agrarno banko, ki daje kredit po 10% do 11%, kar je za naše razmere previsoko. Da je pri nas kmetški kredit raz- meroma tako poceni in najnižji v celi državi, je zasluga naših kmetških kre-

ditnih zadrug, ki so slovenskega kmeta rešile iz spon oderuštva. Ker je bančna obrestna mera 3%—5% višja od zadruž- ne, se trgovska in industrijska podjetja vedno bolj pogosto obračajo za kredite na rajfajzenske posojilnice. Treba pa je, kakor je povdarjal ravnatelj dr. Ba- saj na tej skupščini, trgovske in indu- strijske kredite našim zadrugam od- svetovati, ker je pri teh posojilih rizi- ko prevelik, nadzorstvo nad dolžnikom pa težko. Isto velja tudi za banke, ki skušajo na vse načine, da dobijo za- družni denar. Marsikatera zadruga na- laga radi pol procenta višje obrestne mere svoj denar pri kaki banki, ne pa pri Zadružni Zvezi, kakor to zahteva zadružna disciplina in solidarnost.

Zadružništvo kot organizacija gospo- darske skupnosti.

Bistvena naloga zadružništva je, da organizira kmeta, obrtnika in delavca za gospodarsko skupnost. Le tem po- tom je mogoče povzdigniti blagostanje malih ljudi: napredek kmetovega in obrtnikovega gospodarstva in poveča- nje kupne moči delavčevih zaslužkov. Sile in sposobnosti delovnih slojev se morejo z uspehom uveljaviti za gospo- darski napredek samo takrat, ako so organizirane. V kreditnih zadrugah Zadružne zveze je bilo koncem l. 1928 včlanjenih 85.600 posestnikov, v nekredi- tnih pa 48.000 kmetov, obrtnikov in delavcev. Danes je v Zadružni zvezi, v njenih kreditnih in nekreditnih zadrugah, organiziranih okoli 140.000 ljud- skih gospodarskih organizmov. — Za- družna zveza vrši ne samo organizaci- jo, marveč tudi vzgojo za gospodarsko skupnost. Zadruga je najboljša gospo- darska šola, v kateri se člani veliko učijo ter pridobijo za svoje zasebno go- spodarstvo. V tej šoli se izobrazujejo mladeniči in možje za delo za skup- nost, za javno delo, zlasti za delo v sa- moupravah. Da je v Sloveniji toliko smisla za samoupravno gospodarstvo in samoupravno življenje, je v veliki meri zasluga našega zadružništva in njegove vzgojne in izobraževalne na- loge. Smisel in delo za gospodarsko skupnost se tudi vidi iz tega, da se na- še zadružništvo trudi za ustvarjanje narodnega kapitala z ljudsko varčno- stjo. Sedaj je pri kreditnih članicah Zadružne zveze zbrana že ena milijar- da dinarjev ljudskih prihrankov. To je

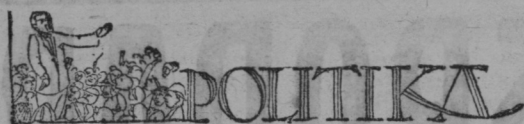
velikega pomena. Razvijajoče se narod- no gospodarstvo zahteva vedno več ka- pitala. V naši zemlji je veliko tujih pod- jetij, po katerih tuji kapital izkorišča našo zemljo, njene naravne zaklade in našo ljudsko delovno silo. Danes so naj- večja podjetja v tujih rokah ter izpla- čujejo tujemu gospodarju milijonske dividende. Temu je krivo pomanjkanje našega narodnega kapitala. Ta kapital pa se bo množil z ljudsko varčnostjo in skromnostjo v zasebni potrošnji.

Zadružna organizacija obnem kmet- ska strokovna organizacija.

O tej stvari je načelnik Zadružne zveze minister za gozdove in rudnike dr. Korošec, ki je skupščini predse- doval, rekel med drugim to-le: »Ker danes kmetijstvo nima svojih zastopni- kov, zastopa kmetijske interese naše zadružništvo, kar se vidi tudi v tem, da skuša vplivati v agrarnem smislu na trgovinsko in carinsko politiko. Že je marsikaj doseglo v korist kmeta iz- vršujoč ono, kar bi pripadalo kot na- loga kmetijskim zbornicam. Ravno se- daj je prišel zadružni zakon v odločil- no stanje, saj je pričakovati v kratke- n, da bo predložen zakonodajnemu sve- tu, in pričakovati je tudi, da bo odgovarjal potrebam zadružništva. Nadalje je po- trebno, da se z zakonom uredi razmer- je denarnih zavodov med seboj; točno naj se označi delokrog, pa se to mora tudi povsod povdarjati, da ne bo zame- njav, tako za zadruge z neomejeno za- vezo, z omejeno zavezo, regulativne hranilnice, banke: prave banke za krat- koročni kredit, trgovinske za finansi- ranje trgovine in industrijske za ind- strijo.«

Kar se tiče vprašanja, ali in po kak- šnem kurzu se bo stabiliziral dinar, je dr. Korošec izjavil sledeče:

»Glede stabilizacije dinarja se raz- širjajo vesti, da bo stabiliziran dinar na nižjem tečaju kakor je sedanji (na 8 ali celo 7). To seveda bi prineslo velike izpremembe in je sigurno, kakor zatr- jujejuje najmerodajnejši faktorji, da se bo izvršila stabilizacija po sedanjem tečaju.« O gospodarskem programu vlade je rekel: »Na izrecno željo Nj. Vel. kralja se bavi vlada z ustvaritvijo velikega načrta za našo gospodarsko politiko, hoteč ji dati izvestno smer, kajti dosedanja politika je bila brez jasne linije. Sedaj pa se morajo dolo- čiti smernice za naše gospodarsko živ- ljenje, v katerem bo tudi naše zadru- žništvo lahko napredovalo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija bo povečala število vojnih ladij. Italija hoče doseči s Francijo enako pomorsko moč in radi tega bo zgradila leta 1930 29 novih bojnih ladij, ki bodo povečale italijansko mornarico za 42.900 ton.

Avstrijski kancler v Parizu. Avstrijski kancler dr. Schober se je mudil v Parizu glede sklenitve posojila za financiranje gospodarskega programa v Avstriji, katerega prvi del obsega modernizacijo telefonskega omrežja ter modernizacijo cest, posebno železnic.

Republikansko gibanje na Španjolskem. — Republikanska agitacija na Španjolskem se vedno bolj širi. Najbolj opasno za sedanji položaj je gibanje za avtonomijo Katalonije, kateremu se je pridružilo prvič v zgodovini gibanje za avtonomijo Baskov. Katalonci, ki se ponašajo, da so vrgli vlado Primo de Riverre, so začeli svoj stari avtonomični pokret na popolnoma novi podlagi, zahtevajoč v govorih in tisku izrecno zvezno špansko republiko. To geslo je izdal vodja katalonizma polkovnik Macia, ki se od leta 1926. dalje, ko je bil uprizoril upor proti Primo de Riveri, nahaja v Bruslju, kamor je iz Španije zbežal. Katalonci zahtevajo od vlade generala Berenguera, da Maciji nemudoma dovoli povratek v domovino. Macia je po svojih pristaših zanetil medtem avtonomistično gibanje tudi v mali baskiški provinci, ki naj se priklopi Kataloniji. Ta agitacija se širi iz Pamplone. Katalonski pokret ni samo sam na sebi jak, ampak ima podporo tudi v španskih republikancih, ki čedalje bolj nastopajo proti monarhiji.

Iz uporne Indije. Ghandijeva akcija glede bojkota napram Angležem v Indiji se nadaljuje. Po mestih se množijo krvavi spopadi med uporniki, policijo ter vojaštvom. Angleška vlada je poslala v Indijo krog otoka Malte zbrano vojno brodogradnjo in povečuje število vojaštva v Indiji. Indijski podkralj lord Irwin je pripravljen, da zaduši upor tudi s silo, vendar bo poizkusil kot eden najboljših upravnikov vsa sredstva, da zaduši Ghandijevo gibanje mirnim potom.

Letošnja posvstovanja male antante bodo v sredi junija v Štrbskem Plesu.

Brezplačne dragocene darove je uvedla svetovna razpošiljalna ur H. Suttner za svoje odjemalce. Natančneje o tem pove velika ilustrirana domača knjiga, katero dobe popolnoma brezplačno tudi naši čitatelji, ako jo enostavno z dopisnico zahtevajo od strokovne urarske tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 992. Ta domača knjiga vsebuje v ostalem brezštevne zanimive slike moških in ženskih ur, verižic, prstanov, okrasnih predmetov in darov vseh vrst.

Predno si nabavite moške in deške obleke oglejte si konfekcijsko in modno trgovino
ŽIGA WEISS
 Celje-Gaberje 590 I

ZA NEDELJO

Židovstvo v srednjem veku.

Po razdejanju jeruzalemskega templja po rimskem cesarju Titu (70. p. Kr.) so se razkropili Judje po celem tedanjem svetu. Usoda židovstva v srednjem veku je bila z ozirom na čas ter kraj dokaj različna. Na zapadu so imeli dolgo časa v Babiloniji nekako središče in drugo domovino. Ko so jih začeli preganjati Perzijanci, se je izselilo v šestem stoletju veliko tisoč Judov iz Babilonije na Kitajsko ter v Indijo. Znano je celo samostojno židovsko kraljestvo v Indiji. Arabci so skraja Jude kruto preganjali kakor sploh vse, ki niso prisegali na Mohameda. Pozneje so živeli Židje v Španiji z Arabci v prav dobrih odnosih. Španija jim je postala druga domovina in je veljalo znamenito špansko mesto Granada za »judovsko«. Med zapadnimi Goti so bili Židje čislani državniki in med Arabci iskani — zdravniki. Na katoliškem zapadu je Jude pritiskala rimska zakonodaja. Cerkevna zakonodaja, za katero se večkrat vladarji zmenili niso, je Žide izključevala od vlade nad krščanskimi deželami. Kako bi se pa naj bili Judje na vladi držali krščanskih načel, s katerimi je bil prepojen srednji vek. Cerkev je prepovedovala Židom imeti krščanske sužnje ter posle. Istotako je bilo zabranjeno, Jude pokristjanjevati nasilnim potom. Stremljenje za trgovino je pripeljalo Jude v vsa mesta, kjer so jim bile odkazane posebne ulice in okraj, kar jih je tudi ščitilo.

V obče so bili prosti pri izvrševanju vere, poklica in zasebnega življenja. — Usodepolne za židovstvo so bile križarske vojne. Razjarjene križarske množice so uničevale Žide in njih imetje ob nemški reki Reni, na Angleškem ter Češkem. Hude čase je preživljalo židovstvo, ko je kosila po raznih pokrajinah v 14. stoletju črna kuga. Vse je bilo prepričano: Židje, katerim je prizanašala grozna morilka, so zastupili pitno vodo. Iz Španije so bili izgnani Židje leta 1492, iz Portugalske pa leta 1496.

Vzroki židovskih preganjanj.

Vzroki srednjeveških židovskih preganjanj niso bili verski, ampak predvsem gospodarski. S pomočjo trgovine so bili Judje v posesti tedaj primanjkačega denarja. Srednjeveški vladarji in knezi so se borili med seboj, rabili so denar, katerega so jim posojevali Židje, ki so prejemale za to z najvišjih mest razne ugodnosti (privilegije). Ti izredno ugodni položaji so jim nakopali sovraštvo kristjanov. Po ugodnostih, katere so naklonili Židom nemški cesarji ter kralji, so smeli živeti po lastnih zakonih, imeli so lastna sodišča, niso jih smeli siliti, da bi prenočevali vojaštvo in prosti so bili carine. Pravoverni Židje so smeli razdediti spreobrnjenca in so smeli zahtevati odkupnino za pri njih najdene ukradene predmete. Judom je bilo v srednjem veku

dovoljeno, jemati obresti od izposojenega denarja, kristjanom ne in povrh je bila obrest. mera zelo visoka. Avstrijski privilegij iz leta 1244 je dovoljeval Židom 170 odstotkov, češki kralj Otakar jim je dovolil leta 1254 prosto obrestno višino, na Francoskem je bilo prepovedano jemati od posojene svote nad 300 odstotkov. Pod ravnokar opisanimi razmerami, so morali kristjani propasti, ako so zašli v židovsko denarno odvisnost. Povsem razumljivo je, da se je skušal marsikateri kristjan odtegniti plačilu dolga, ako je Žida oropal dolžnega pisma, ali ga celo ubil. Ob priliki prve križarske vojne so preganjali židovstvo ob Reni siromaki in tudi pri poznejših preganjanjih so iztegovali roke po judovskem imetju in življenju pokvarjeni in izprijeni kristjani.

Drugi vzrok preganjanj, ki je bil povod za njihov izbruh, so bili zločini, katerih so dolžili Žide. Da so Judje krščansko vero sramotili, je razvidno iz sklepev cerkvenih zborov, ki so prepovedovali, da ne smejo Židje hoditi po mestnih ulicah veliki teden nalepotičeni in ne smejo razobešati raznih sramotilnih podob in slik. Razven tega so verjeli v srednjem veku, da onečaščajo Židje svete hostije, zastupljajo studece, morijo spreobrnjene Jude ter koljejo krščanske otroke v svrhu izrednih verskih obredov.

Papeži so ščitili Jude in v cerkveni državi ni zaznamovati niti enega preganjanja. Iz Španije ter Portugalske pregnani Židje so bili od papeža Aleksandra VI. sprejeti in naseljeni v cerkveni državi proti volji tamošnjih Judov. Vzgledu papežev so sledili tudi škofje. »Knezi in meščani so se zgražali nad morijo, višja duhovščina je bila na strani Judov,« tako se glasi priznanje Žida Grätza za dobo križarskih vojsk.

*

Mednarodni evharistični zbor v Kartagini je začel danes ter bo trajal do nedelje. Posvečen je češčenju presv. Rešnjega Telesa. Vrši se v Kartagini, v mestu v severni Afriki, kjer je v prvih stoletjih krščanstva cvetela krščanska vera. Tukaj je živel in deloval največji cerkveni učenik sv. Avguštin, kojega tisočpetstoletnico smrti letos obhajamo. Spored evharističnega shoda je jako obsežen. Prireditve se bodo deloma tudi vršile v nekdanjem amfiteatru v Kartagini, kjer je tekla kri krščanskih mučnikov in kjer je med drugimi leta 202. tudi umrla mučeniška smrti sv. Perpetua s svojo služabnico Felcito. Te dni pa bo mnogoštevilnejša množica, nego je bila ona pred 1727, ki je zahtevala mučeniško smrt Perpetue, poveljevala njen spomin ter častila Sinu božjega, Zveličarja sveta.

Tečaji duhovnih vaj za tretje četletje 1930. Za duhovnike: večkrat v mesecih junij, julij, avgust in september. — Za inteligente: od 14. do 18. avgusta. — Za može: od 7. do 11. junija. — Za abiturijente: dva tečaja sredi julija; točen rok se bo še objavil. — Vsak tečaj

se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglasijo. Ako bi kdo izmed priglašanih ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

NOVICE

ČETRTA PODPORA PO NESREČI POŽARA — IZPLAČANA.

Dne 27. aprila popoldne okrog pete ure je udarila strela v poslopje kmeta Ignacija Plavčak, Tlake 11, pošta Rogatec. Pogorela mu je stanovanjska hiša, poleg te pa tudi vse drugo. — Imenovani je letos na novo naročil »Slov. Gospodarja« celoletno. In zdaj mu je v veliki nesreči lepa podpora Din 1000 od »Slov. Gospodarja« zelo dobrodošla.

Koliko je še hiš po Štajerskem, ki so enako izpostavljene nevarnosti požara, pa niso še naročene na »Slov. Gospodarja«! Naj si dobro zapomnijo ta slučaj, da bodo prihodnjic pravočasno pristopili v krog celoletnih naročnikov »Slovenskega Gospodarja« in s tem v krog zavarovanih stanovanjskih hiš.

Pozor! Važno!

Ako je kdo pri kakem društvu ali spleh pri kakih osebah za celo leto naročen na Slovenskega Gospodarja, se mora njegovo ime izrecno prijaviti upravnistvu, da ga imamo v evidenci za slučaj požara. Le tisti celoletni naročniki, kojih imena poznamo, so za slučaj požara zavarovani za 1000 Din. Prijavite nam torej takoj imena takih celoletnih naročnikov, ki pri društvu plačujejo, in pa dan, kdaj so plačali. — Uprava.

Župnijski Izpit so napravili te dni pri lavantinskem škofijskem ordinarijatu v Mariboru: Ignac Bryar, kaplan v Slivnici pri Mariboru; Stanko Lah, kaplan v Makolah; Anton Medved, kaplan v Novi cerkvi; Anton Oblak, kaplan v Grižah; Štefan Stiper, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami; Janez Šoline, kaplan v Slovenski Bistrici ter Alojzij Zdolšek, provizor pri Sv. Juriju pod Taborom.

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji: za kaplana pri Sv. Lovrencu na Pohorju je imenovan g. Anton Radovanovič.

Glavno cepljenje koz. Glavno cepljenje proti kozam v slovenjgraškem zdravstvenem okrožju se bode vršilo po nastopnem redu: V občini Šmartno dne 6. maja ob 13. uri v šoli, pregled 13. maja ob 13. uri istotam. V Golayabuki dne 6. maja ob 15. uri v gostilni Košutnik, pregled 13. maja ob 15. uri istotam. V Podgorju 7. maja ob 13. uri v šoli, pregled 14. maja istotam. V Šmiklavžu 7. maja ob 15. uri v šoli, pregled 14. maja ob 15. uri istotam. V Starem trgu 9. maja ob 13. uri v gostilni Ubel, pregled 16. maja ob 13. uri istotam. Za

občini Sele in Vrhe skupaj dne 9. maja ob 14. uri v šoli Sele-Vrhe, pregled dne 16. maja ob 14. uri istotam. V Slovenjgradcu dne 10. maja ob 11. uri v občinski pisarni, pregled 17. maja ob 11. uri istotam. V Legnu dne 10. maja ob 13. uri v gostilni Borovnik, pregled 17. maja ob 13. uri istotam. V Pamečah dne 10. maja ob 15. uri v šoli, pregled dne 17. maja ob 15. uri istotam. V Razboru dne 12. maja ob 14. uri v šoli in ob 16. uri v gostilni Suhidol, pregled 19. maja ob 14. in 16. uri istotam. — Starši in varuhi se opozarjajo, da prineso k cepljenju vse otroke, rojene v času od 1. januarja do 31. decembra 1929 kakor tudi one, ki še lansko leto niso bili cepljeni, ker bi drugače zapadli po določilih zakona za cepljenje zoper koze denarni, odnosno zaporni kazni.

Vlak smrtno sunil otroka. V Slivnici pri Mariboru je stal tri in pol letni sinček železniškega delavca Janka Škrgeta tik železniške proge po kateri je prihajal stroj, ki ga je vrgel z vso silo na stran. Pri silovitem sunku si je dete razbilo lobanjo. Z rešilnim avtom so malega Janka pripeljali v mariborsko bolnico, kjer je pa čez pol ure izdihnil.

Avtomobil smrtno povozil otroka. — Štiriletnega Stanka Julijane Zdovc iz Petrovč je smrtno povozil na belo nedeljo v Tremarjih pri Celju pred gostilno Lipovšek celjski šofer. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je tekel otrok kljub opozorilu preko ceste.

Pojasnjen uboj iz nesreče. V zadnji številki smo poročali, kako so našli v gozdu pri Šoštanjju mrtvo delavko Marijo Cavnik. Dne 28. aprila se je javil ljutomerskemu sodišču Ivan Cehner iz Gornje Radgone, ki je izpovedal, da je ustrelil po nesreči zgoraj imenovano. Marija je bila njegova ljubica in delav-

ci iz Vošnjakove delavnice v Šoštanjju so mu grozili, da bodo napravili z njim obračun z batino. Radi te grožnje je nosil na vse sestanke z dekletom revolver. Usodni večer ga je vprašalo deklet, če ima orožje seboj. Hotela je videti revolver, ga jej je dal, a ker je namerala sprožiti, jo je prijel za roko in po nesreči je padel strel, ki je zadel smrtno Marijo. Ko je videl smrtno nesrečo, je ubežal v domovino in se izročil sam roki pravice.

Prostovoljno v smrt. Dne 1. maja so našli v Savinji pod železniškim mostom v Tremarjih pri Celju truplo, v katerem so spoznali 65 letnega bivšega zidarja Valentina Juharta, rojenega v Braslovčah in pristojnega v Petrovče. Prebival je v Pečovniku. Vzrok samomora je bila beda.

Divja lovca zaklala lovskega paznika. Janko Rešetar je bil paznik lovišča pri Baunschpurgerju v Grdajneih pri Samoboru. Divji lovci so bili hudi nanj in mu grozili s krvavim obračunom. — Dne 14. aprila se je mudil paznik pri svojem bratu v Dubrovi. Ko se je vračal zvečer proti domu, sta se ga lotila Štefan Kos in Alojzij Vapnar. Da bi ju prepočil, je ustrelil v zrak, a kljub temu sta mu iztrgala lovski nož in Kos ga je zabodel v trebuh. Kmalu po prevozu v bolnico v Brežice je zaboden umrl. Zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Otrok utonil v gnojnici. Sromlje pri Brežicah. V vasi Oklukova gora, občina Sromlje, leži na postelji težko bolan posestnik Lipar. Pretečeni torek, dne 29. aprila, ko so vsi domači kopali v vinogradu, se je igral dveletni Liperjev sinček na dvorišču, zašel tam v gnojnico in v njej utonil.

Važne stoletnice. Stoletnico lokomotive smo že obravnavali v našem listu

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	DINARJEV	
	Rdeča obreza	Zlata obreza
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češena Marija	14	16, 17, 18, 41, 45
Rajski glasovi	=	23, 24, 25, 26, 39, 53, 58
Kvlišku srca	=	16, 17, 18, 28, 40, 42
Slava Bogu	7	14
Za Jezusom	13	26
Pri Jezusu	9	30, 42
Oče naš	=	26
Kam greš	8.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 28
Angelček	6	10, 12, 16, 19, 26, 30
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 23, 35
Marija Pomočnica	11	14, 20
Reši svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	16	22, 44
Besede življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	28, 48

natančneje in radi tega se hočemo danes dotakniti par drugih stoletnic, kojih prvotni izumi igrajo v sedajnem s tehniko prepojenem življenju najvažnejšo vlogo. Ko je bil izumljen vijak pred 100 leti za pogon ladij po Ressleru, so zgradili parni čoln z imenom »Clermont« leta 1807. — Robert Fulton je plul z njim po znani reki Hudson v New Yorku. Štiri leta pred to vožnjo se je enak poskus na reki Seini pri Parizu popolnoma ponesrečil. Leta 1819 je vozila prva parna ladja iz ameriške luke Savannah na Angleško v Liverpool 26 dni. 18 dni jo je gnala para, 6 dni pa jadra. Še le 20 let za tem prevoznim poskusom na paro se je upal prvi potniški parnik »Waschington« iz Evrope v Ameriko. Danes ena najmodernejših nemških motornih ladij je »Bremen«, last Nemcev. Ako primerjamo Bremen s prvim parnim čolnom »Clermont«, vidimo: »Clermont« dolg 46.67 metrov (»Bremen« 286 metrov), »Clermont« širok 4.57 m (»Bremen« 31 m). — Badenski logar K. plem. Drals je izumil v Mannheimu podlago za današnji bicikelj leta 1817. Iznajdba so krstili po izumitelju »dijasinak«. Sta blii dve kolesi eno za drugim in zvezani med seboj. Koj za zadnjim kolesom je bil sedež in sicer tako nizko, da je lahko segel vozač z nogami do tal. Z enakomernimi sunki z nogami je porival vozilo naprej, kakor to vidimo še danes pri onih lesenih bicikljih za male fante, na dveh kolesih, kako skačejo in frčijo na njih po mestnih ulicah. Še le leta 1821 se je posrečilo, da so pritrdili med prvo in zadnje kolo zobčasto gonilno kolo z verigo, kakor sta še danes v rabi pri kolesih. — Iznajditelj brzojavnega aparata je bil Amerikanec Samuel Finley Breese Morse. Mudil se je v Evropi in bil po poklicu slikar. Ker je bila za njegovih časov navada, da so se pečali izobrazenci z elektrotehniko, je posnemal druge tudi Morse. Na povratku iz Evrope v Ameriko se mu je posrečil izum brzojavnega aparata, ki je še danes v rabi. Iznajdba je iz leta 1832. Brzojavni aparat pritiska v papir pike ter črte in brzojavni alfabet je tudi Morsejeva iznajdba. Svojo iznajdbo je pustil Morse patentirati leta 1835. Brzojav je bil poslan prvič 27. maja 1844 iz Washingtona v Baltimore v Ameriki.

Društvo čarovnikov v Berlinu. V Berlinu obstoja društvo čarovnikov, ki nosi ime »Maja«. To je družba umetnikov, ki nastopajo s svojimi copernijami po kavarnah, gledališčih in cirkusih. Sprejem v to društvo, ki prireja po raznih berlinskih lokalih redne sestanke, ni tako enostaven. Predvsem mora posedati pripravnik za to organizacijo že priučene spretnosti in mora pokazati kako čisto izvirno coprnijo. Ko je prestal pripravo, se sestanejo vsi redni člani. Pred vsacega položijo dve kroglici in sicer eno črno in drugo belo. Bela pomeni — da, črna ne. Člani jemljejo kroglice po svoji volji in le ena črna zadostuje, da pripravnik ni sprejet v organizacijo. Ako so se pa izrekli vsi člani za sprejem, mora novi član priseči z dotikom z levico čarovniške palice, da se bo držal z vso natančnostjo pravil organizacije. Očividec seje

Katar v nožnici,

zdravljen z Bisullinom jamči za gotov uspeh. Uporaba priprosta, prikladna in poceni. Dobi se samo po odredbi živinozdravnika. Brošura (knjižica) s sliko brezplačno po H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8. 621

društva berlinskih čarovnikov beleži sledeče: »S pomočjo bivšega predsednika »Maje« E. W. Konrada Hörsterja se mi je posrečilo, da sem smel biti navzoč, ko je posetil zbrane največji čarovnik današnjih dni svetovno znani Goldin. Pokazal je celi družbi tole spretnost, katere si ni mogel razložiti nikdo: Vzel je svojo zlato s pokrivalom zaprto uro. Dal jo je sosedu, naj pomakne po svoji volji kazalec čisto na skrivnem. Pri zaprti uri je povedal natančno, koliko je. Ker so zahtevali, naj pokaže isto na tuji uri, je to tudi storil. Ko so bili kazalci premaknjeni, je zavil uro v servijeto in skozi to in pokrivalo določil z vso natančnostjo čas. Med člani so bile tudi ženske. Ena je presenečala družbo s tem, da je razcefrala časopis na tanke pase in naenkrat je bil papir zopet cel. Že omenjeni predsednik Konrad Hörster je pokazal omaro, v kateri je bila zaprta ženska. Počasi sta začela z ženske izginjati meso ter obleka in se je prikazalo golo okostje in ostala je cela le še glava, ki se je pa tudi spremenila v mrtvaško lobanjo.« Vse naštetost so slepilne spretnosti, katerih si pa toliko in toliko tisoč navadnih smrtnikov ne more razlagati in jih smatra za čarovnije.

Aero čoln. Moderna tehnika ne pozna samo letala, ampak tudi čolne, ki so opremljeni s propelerji, hitreje tečejo po vodi in se imenujejo aeročolni. Najnovejši aeročoln je dolg 12 metrov, preko peruti širok 15 metrov in ima na vrhu vsake perutnice po en Liberty motor s propelerjem. Zgradil je čoln K. Dudley. Brzina znaša 150 km na uro in ima v njem prostora 32 oseb. Prvi poskus s to novo iznajdbo so se obnesli dobro. Izumitelj bo poskusil na aeročolnu prepluti Ocean in upa, da bo potkolkel glede brzine vse dosedajne najhitrejše motorne ladje.

Živali in rastline, ki ustavljajo vlake. V angleški Guyani v Južni Ameriki se je pripetilo, da so lezle preko železniškega tira tolike množine polžev, da je vlak, ki je vozil preko polžje nadloge, iztiril. Prekosibirsko železnico je navalilo toliko črvov, da je moral vlak počakati, dokler ni zapustila golazen tira. Pri sibirski postaji Berskoje se je nabralo ob železniškem nasipu toliko zemeljskih črvov, da so kolesa vozečega vlaka začela spodrkavati. Da je mogel vlak naprej, so morali progo daleč potrositi s peskom. Leta 1926 je bilo na stranski progi od nemškega mesta Neuburg toliko gosenic, ki so prilezle iz njiv za repo ter zelje, da je vlak moral stati, dokler mu niso omogočili premik z natošenjem peska. Radi goseničje nadloge je iztiril v Nemčiji vlak leta 1917 med postajo Sellin in lovskim gradičem Granitz. Velika ovira za železniški promet so kobilice. Leta 1922 je močno trpela od kobilic južna Fran-

cija, kjer so morali večkrat vlaki obstati, ako so bile kobilice na tiru. Dve leti pred tem je bilo na Francoskem letališču pri mestu Arles toliko kobilic, da so jih morali odstraniti z lopatami, predno so lahko pričeli z letalskimi vežbami. Kobilice so ustavile vlak v Španiji med Saragosso in Escatronom leta 1920. Pred desetletji so bile v Severni Ameriki velika ovira za železnice črede bivolo. Večkrat je moral vlak stati po cele ure, ako so tekali ob progi razjarjeni bivoli. V Afriki ovirajo železniški promet levi, ki radi gladu oblegajo stanovanja železniških uradnikov, da ne morejo vršiti službe. Pred leti se je zgodilo, da se je zagnala v železniški stroj jata vrabcev, ki je sprožila zavoro in vlak se je ustavil. Pred par leti je ubil v Siamu vlak slona, ki se je postavil na tir med Bankongom in postajo Radburi. Šest mesecev pozneje je na isti progi slon iztiril vlak. Leta 1899 je zraslo po tirolski dolini toliko cvetlic narcis, da skozi morje cvetk vlak ni mogel naprej. V severoameriškem polotoku Florida zaustavljajo vlak hijacinte.

Prva zdravnica. Gaj Julij Hyginus, kateremu je podelil svobodo rimski cesar Avgust in ki je bil vodja palatinske knjižnice v Rimu, beleži sledeče: Prva zdravnica je bila Grkinja Agnotice v Atenah. Zgodaj jej je umrla mati, a njen oče je bil premožen. Ko je dorasla, je videla, kakim mukam in nestrokovnjaški postrežbi so prepuščene ženske pri porodu, ker tedaj babice sploh niso poznali. Zdravniška veda je bila samo za moške in ženskam strogo zabranjena. Podjetna mlada Grkinja se je poslužila prevare, da bi postala zdravnica. Odrezala si je lase in stopila kot fant v uk pri tedaj slovitom zdravniku Hieropygosu. Učenjak mladenke ni razkrinkal in tako je končala prva zdravnica srečno zdravniško vedo. — Ženske so kar vrele k njej, vendar vsaka je morala priseči, da je ne bo izdala, da leži v moški preobleki. Ker je imela toliko opravka in zaslužka, so ji postali nevoščljivi drugi atenski zdravniki in so jo zatožili pri sodnji takozvanem aeropagu. Koj pri prvi preiskavi so dognali, da ne gre za zdravnika, ampak za žensko. Hoteli so jo obsoditi zelo strogo in izgnati po prestani kazni iz Aten. Ko je bila v zaporu, so navalile na rotovž razkačene Atenske in ga oblegale tri dni in tri noči neprestano. Sodniki so bili prisiljeni, da so odnehali, pustili prvo zdravnico na svobodo in jej dovolili lečenje ženskega spola. Iz nastopa prve grške zdravnice se je rodilo in vpeljalo po celi stari Grčiji babištvo.

NEKAJ O PRVIH CESTNIH PREDPISIH.

Najstarejši iz zgodovine znani cestni predpis nam je ohranjen iz leta 320 pred Kristusom in je bil izdan v starogrškem mestu Atene. Oblast je zapovedala hišnim posestnikom, ako sami trpijo, da se nabira nesnaga na cesti pred njihovo hišo, jo morajo odstraniti na lastne stroške. Ta starogrški cestni predpis je služil Rimljanom kot podlaga za njihove cestne zakone ter odred-

be. Po preteku štirih stoletij za zgoraj omenjenim predpisom je bilo v Rimu zapovedano, da morajo hišni posestniki vsako jutro pred svojimi hišami spraviti na kup smeti in nesnago, ki se je nabrala en dan ter eno noč. Krog polneva je ropotal po rimskih ulicah voz, na katerega so nakladali smeti, da jih je odpeljal v reko Tiberu. Rimljani so izdali odredbe glede čiščenja ulic in so bili v Rimu posebni uradniki, ki so nadzirali in bili tudi odgovorni, da so bile ulice posnažene. Ko je propadlo rimsko cesarstvo in je prišel srednji vek, zavladata po mestih blato in neverjetna nesnaga. Ulice in trgi niso bili tlakovani, ljudje so hodili bosí in mu je bilo vseeno, kamor je stopil. Talsti pa, ki je bil lepo oblečen ter obut, ni hodil peš. Še le v 12. stoletju naletimo na oblastno zapoved, da morajo hišni posestniki odstraniti izpred hiš nesnago. V današnji švicarski Ženevi je obstojala iz leta 1387 naredba, po kateri so se morale smeti pometati izpred hiš v polnem času vsak tretji dan, v zimskem času pa vsak osmi dan. V 14. stoletju so začeli tlakovati najbolj znamenite mestne trge. Prvi zgodovinsko dokazani trg, ki je bil tlakovan leta 1346, je bil ribji trg v nemškem mestu Breslau. V 15. stoletju se pojavijo poklicni snažilci cest. Po Francoskem je bilo glede snage mestnih ulic presneto slabo. Veliko čiščenje je bilo izvršeno v Parizu leta 1666. To je bilo za tedaj tako nekaj izrednega, da sta bili izdani kot spomin na ta dogodek dve medalji. Na Dunaju so zvonili za vladanja Marije Terezije s posebnim zvoncec, ki je klical k pometanju. Cesar Jožef je pustil čistiti dunajske ceste od kaznjencev. V Rimu se je brigal za snažnost ulic sam papež, ki je poveril to nalogo posebnemu prelatu. Ko je zvedel papež, da zanemarja prelat svojo dolžnost, se je peljal v kočiji po najbolj umazani ulici, v kateri se je mudil prelat s snažilci. Po tedajni navadi je moral prelat na ulici poklekniti, ako ga je srečal papež, da je prejel njegov blagoslov. Za kazen radi zanemarjenja dolžnosti je pustil papež prelata klečati v največjem blatu pol ure, predno je postal deležen blagoslova.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah.

Priporočila se pri nakupu blaga manufakturna trgovina
M. E. S E P E C
468 Maribor, Grajski trg. št. 2

Varčno gospodinjstvo je najvažnejša postavka v gospodarstvu. Varčujete najbolj, ako pri gospodinjstvu uporabljate stvari, ki so dobre kakovosti in nizke cene. Taka stvar je milo, seveda mora to biti pravo terpentinovo milo **Gazelo**.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekt!

Kamena doba in sedajnost.

Od drugega predkrščanskega stoletja je postalo železo v naši kulturi nekaj neobhodno potrebnega. Današnjih časov brez železa si ne moremo niti predstavljati. Pred odkritjem železa si je moralo pomagati človeštvo 1000 let z drugo kovino. Od 2000 do 1000 pred Kristusom je bilo vse, kar je danes iz železa, iz bron. Izumitelji bron so veljali za najbolj pametne, ker pred njihovo iznajdbo človek ni poznal kovin in je rabil le: kamen, les, kosti, rog ter razne školjke za orodja. Radi glavnih najdb iz te dobe, ko so bila orodja iz kamna — les je v zemlji strohnel in se ni ohranil do danes — se imenuje ta stopnja človeške kulture »kamenita doba«. Z ozirom na popolnost izdelave kamenitega orodja razločujemo: starejšo ter novejšo kameno dobo. Kar je bilo pred kameno dobo, in kedaj je prišla, je še danes uganka.

Nam se zdi, kakor bi bila desetisočletja pred današnjim časom, že davno, davno pokopana in pridejo v poštev le še za raziskovalca — prazgodovinske dobe. Kamena doba še ni nikakor zatoni. Še v današnjih časih je na svetu dovolj narodov, ki se oklepajo kulture, ki je za las enaka kameni. Pri narodih Evrope, Azije in Afrike bi danes zastoj iskali preostanke kamene dobe. Evropejci in Azijati razumejo pridelavo železa in ni tudi niti enega zamorskega plemena, kateremu bi bilo železo nepoznato. Pač pa najdemo v Južnem morju in pri črnih domačinih avstralskega ozemlja, pri nekulturnih Indijancih in pri čisto severnih narodih orodja, ki so skoro popolnoma enaka onim iz kamene dobe.

Indijanci Severne Amerike so bili ob času, ko so prišli v stik z Evropejci, ravno na prehodu iz kamene v kovinasto dobo. Sicer še niso znali nič o kovarstvu, so izdelovali kovine v lepotičja ter orodja s tolčenjem v takem stanju, kakor so jih našli na vrhu zemlje. Pretežna večina njihovega orodja pa je bila še kljub temu iz kamna. Tudi indijanska bojna sekira (tomahavk) je bilo prvotno le kladivo iz kamna. Železne tomahavke so zanesli med Indijance Evropejci.

Nekaj dalje so bili pri odkritju Amerike Azteki, ki so znali baker ulivati ter kovati. Bron jim je bil neznan. Poleg bakrenega orodja so bila pri Aztekih v rabi: rezila iz kamna, noži iz kremenca, šivanke iz kosti, leseni meči s kamenito ostrino in to ob času, ko povdarjajo Španci, kako zelo je bila dežela Aztekov bogata na zlatu, bakru in cinu. Ravno isto je bilo v južnoameriškem Peru, kjer so poznali: zlato, baker in celo bron, a so bili v rabi leseni kiji s kamenitimi zobí in orodje iz kamna.

Pri Indijancih po pragozdih Južne Amerike manjka čisto znanje glede kovin. Vendar ne moremo pri njih govoriti o kameni dobi, ker v teh pokrajinah ni dobiti kamenja. Ti Indijanci so se morali zadovoljevati s kostmi, materijalom iz živalstva in razstlinstva.

Pokrajine, kjer se je ohranila do danes kamena doba, ležijo po Avstraliji in sploh po Južnem morju. Tukaj je najti danes pri domačinih poleg orodja iz kosti ter školjk predmete iz kamna — kakor v oni prastari dobi. Železa ne poznajo, izvzemši Novo Kaledonijo, po celem Južnem morju nikjer in istofako ne kake druge kovine.

Kakor ločimo v pračasih starejšo in novejšo kameno dobo, zasledimo tudi v Avstraliji in po Južnem morju glede izdelave dve kameni stopnji. Kamenitega orodja v teh krajih ni popolnoma nič ločiti od kamenitih predmetov naših prednikov pred toliko in toliko tisoč leti.

Domačin na avstralskem ozemlju so na stopnji starejše kamene dobe. Malo predmetov, ki jih rabijo, izdelujejo z obsekavanjem raznih kamnov. Konci sulic, sekire, noži, strugala, dletva in žage, vse je iz kamna. Temu orodju se še pridružijo predmeti iz lesa, kosti skorje in školjk. Steklo so že sprejeli Avstralci od belokožcev, a ga obdelajo v razne predmete s kamni.

Na Novi Guineji, Melaneziji, Mikroneziji in Polineziji izdelujejo kamenita orodja iz novejše dobe. Seve se poslužijo najprej velikih kosov, katere razbijajo ter jih ogladijo s peskom ter vodo. Kjer je potrebno izvrtajo kamen po trudapolnem delu. Na ta način izdelajo orodja, ki so gladka in predstavljajo večjo vrednost nego predmeti iz napol obdelanega kamna.

Iz življenja današnjega kamenega človeka se da sklepati na životarjenje naših prednikov pred tisočletji. Naravnostnega stika med prazgodovinskimi prebivalci Evrope in današnjimi domačini po Južnem morju ni, le človeški duh je našel pri nas in tamkaj enaka pota.

V mlajši kameni dobi v Evropi najdemo človeška bivališča na kolih, ki segajo še daleč v bronasto dobo. Teda načina bivališč se poslužujejo še danes prebivalci po otokih v Južnem morju. Celo na hribih v notrajnosti nekaterih otokov je videti stavbe na kolih, kakor so jih imeli naši predniki pred tisočletji po ljubljanskem barju. Iz povedanega je razvidno, da prazgodovinska kamena doba nikakor na svetu ni prenehala, ampak se je preselila med danes živeče nekulturne narode.

Fotospoti

je zelo lep, toda potrebno je, da imate dober aparat. Obrnite se takoj na veletrgovino Sternecki, Celje, in zahtevajte z dopisnico veliki ilustrirani cenik.

Naučna kamera 6 1/2 x 9 cm Din 98, žepna fotokamera 6 1/2 x 9 cm Din 350, 9 x 12 cm Din 375, z Fotar Anastigmatom Din 730, Agfa Standard 6 1/2 x 9 cm Din 1116. Novost Agfa „Billy“ kamera za filmekl svitek 6 x 9 cm Din 570. Ogromna izbira vzeli kemikalij in ostalega pribora za fotospoti. Učna knjiga in cenik z več tisoč slikami zastonj. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Paketi brez Din 500 poštnine prosti.

Trgovski dom R. Sternecki, Celje št. 24.
Dravska banovina. 207-5

Vlada belokožcev nad črncl.

Po celi Afriki prebiva 120 milijonov zamorcev, ki so skoro več ali manj vsi pod nadvlado belega plemena, ki šteje komaj tri milijone. Z majhno neznatnimi patroljami policije in vojaštva je mogoče nadzirati ter vladati Afriko.

Tukaj se ogromne države kakor industrijska Rhodezija severno od Transvala v južni Afriki, kjer drži v rokah 24 tisoč belokožcev pokrajino, ki je najmanj dvakrat tako velika kakor Nemčija.

Na afriški vzhodni obali je država Uganda, v kateri prebivajo 4 milijoni zamorcev pod vladno 1700 belokožcev.

Kljub dejstvu, da Afrika ni pod strahom bajonetov, strojníc ter topov je osebna varnost zajamčena. Nikdo od podjarmljenih ne misli na kak upor. — Malodane po vseh državah je prepovedan domačinom alkohol, ne smejo nositi orožja in jih uklepa v pokorščino le nekaj vojnih letal ter strojnih pušk. Zamorec bo slepo udan nadvladi Evropejca, dokler ne bo imel volilne pravice in dokler se ne bo čutil enakopravnega z belim vladarjem. Boj med črncl in belci v Afriki je priplul v mirno luko socijalnega boja.

Danes je že tudi takozvana temna Afrika skozi in skozi prometno organizirana. Cela država Kongo ima moderne železniške proge, zveze z letali ter parniki. Je že mogoče, se udobno peljati iz zapadne afriške obali na vzhodno. Iz glavnega mesta Egipta Kaire se lahko pelješ proti jugu z železnico tako

Nekdaj nečasni poklici.

V srednjem veku in naslednjih stoletjih je bila cela vrsta poklicov, oziroma oseb, ki niso uživale vseh državljan-skih pravic in so se jih drugi izogibali ter jih zaničevali.

Nekaj nečastnega je bilo v srednjem veku: biti pastir, ovčar, mlinar, tkalec, igravec, posedati kopališče (pader), brivec, konjederec in rabelj s pomagači vred.

Ako gledamo vrsto zgorajnih nečastnih poklicov, se moramo čuditi, da sta med temi tudi pastirski in ovčarski, ko ju vendar opevajo pesniki vseh časov. Vzrok, da sta bila nekdanj pastir in ovčar manj vredna, tiči v tem, ker sta morala ostati v slučajih vojne kot neobhodno potrebna pri čredah. Na drugi strani sta pa nudila ta dva poklica pastirjem ter ovčarjem priložnost, da so zamenjavali v svoj prilog zaupane jim rejene živali za manj debele ter slabe in to seve v njihov dobrobit. Tudi nadziranje striženja ovac je bilo težavno. Gotovo se je moralo dogajati, da so se rešile ovce volne, ki ni pripadla lastniku, ampak pastirju.

Iz enakih vzrokov so gledali drugi po strani mlinarje ter tkalce. Proti mlinarjem so bile velikokrat izdane izredne odredbe. Že v dobi Karla Velikega so bili sinovi mlinarjev izključeni od duhovniških služb. Po nekaterih pokrajinah so smeli mlinarji rediti le po tri svinje, da ne bi zabredli v skušnjava, jih hraniti s tujim žitom. Prevladovalo je celo mnenje, da niso gnezdile

daleč (le prav na kratko razdaljo te prenesejo), da imaš zvezo z vzhodno afriško železnico preko belgijskega Kongo do Kapstadta na koncu južne Afrike. Ravno to ogromno razdaljo lahko preletiš v udobnem potniškem letalu.

Pri afriških železnicah še imaš to posebnost, da vidiš pet metrov od proge, ki pelje preko pragozda, leve ter žirafe. V bližini velemest kakor Johannesburg ter Kimberley imaš črede ceber. Železnica drči dneve na jugu preko Krügerjevega parka, kjer te sreča toliko vsakovrstne in najbolj redke divjačine, da mora strojevodja neprestano žvižgati, da se umaknejo vlakom živalski radovedneži.

Življenje zamorcev je danes v prehodnem stanju. — Zamorski poglavarji Ovambo dežele v Angoli (portugalska zapadna Afrika) sklepajo pogodbe z rudniki v južni Afriki. Po 2 tisoč Ovambov začne tamkaj delo kot pravi rudarji nekaj mesecev. Prebivajo po barakah in nastopajo kot industrijski delavci. Ko je pogodba potekla, slečejo hlače in z denarjem, ki jim ga je prepustil njih črni glavar od krvavega lastnega zaslužka, si kupijo po eno, dve do tri žene, ki delajo zanje. Zamorci so nekaj čudnega, ker lahko spijo kot Evropejci v posteljah, se kopljejo, zabavajo po mestnih kinih ter gledališčih, po preteku nekaj mesecev so pa že zopet prave opice po afriških pragozdih.

Štorklje tako redko na mlinih ne radi neprestanega klopotanja, ampak iz bojazni, da bi jih zviti mlinar ne prekanil. V srednjem veku je moral mlinar posoditi lestvo pri obešanju zločincev in to radi tega, da bi ga to mogoče spominjalo: tudi tebi grozi ista usoda, ako te bodo zalotili pri žitni tatvini.

Kar velja o mlinarjih, velja tudi za tkalce, da so si radi privoščili kako zlorabo zaupane jim preje.

Igralci, muzikanti in potujoči komedijanti so bili še na slabšem nego že imenovani poklici. Pričevanje ter prisega teh ljudi so bile pri sodiščih manj vredne. Ako je užalil meščan po krivem muzikanta, je že bilo zadoščenje v tem, da je udaril užaljeni enkrat krepko po sencí nasprotnika. Od nečasti muzikantov so bili izločeni le trobentači in bobnarji, ker so služili vojski ter cerkvi.

Padarji, ki so posedali kopališča, so bili pod častjo navadnega državljana radi tega, ker so se dogajala v njihovih sobah nečista dejanja. Isto je veljalo tudi za brivce.

Cestninar je bil na slabem glasu že za Kristusovih časov in se ga je držalo to zlo čeli srednji vek.

Zelo težko razumljivo je, zakaj so bili zapostavljeni pogrebci ali pokopiči. Gotovo je pripomagala veliko k temu skoraj vsakemu človeku prirojena groza pred izvrševanjem pokopavanja. — Nadalje so predbacivali pokopičem, da znajo napraviti kužne bolezni. — Leta 1562 je bil obglavljen v Dunajskem Novem mestu pokopič z ženo vred, ker

so ga dolžili, da je zasejal kugo, da bi dvignil ter povečal svojo obrt.

Dolžili so pokopiče, da izropavajo mrliča, kar se je v resnici večkrat dogajalo in se še.

Nečasten je bil poklic nočnega čuvarja. Ni smel trobiti na trompeto, ampak na rog. Jezditi je smel na oslu in ne na konju.

Najbolj osovraženi so bili konjederci in rablji. Ta dva poklica sta veljala za tako omadeževana, da se ni hotel nikdo niti dotakniti kacega od teh. V nekaterih krajih ni smel rabelj niti k svetemu obhajilu. Leta 1517 je dovolil papež rablju v nemškem mestu Worms, da je smel enkrat na leto čisto na tihem k mizi Gospodovi. Zopet po drugih krajih so smeli rablji ter konjederci v skupno cerkev, a morali so stati kje ob strani, ločeno od drugih. Otroci rabljev se niso mogli izučiti obrti, ker jih ni sprejela nobena obrtna zadruga. — Kakor dolgo so rablji živeli, so bili navezani le na občevanje s svojo družino ali s svojimi poklicnimi tovariši. Splošnega preziranja se niso znebili niti s smrtjo. Ako je umrl kak rabelj, se ga ni maral nikdo dotakniti, da bi se ne omadeževal.

Sedajna doba ne pozna nečastnih poklicov, izvzemši rabeljskega.

Iz uporne Indije.

Danes vlada ogromno Indijo angleški podkralj lord Irwin.

Indija obstoji iz angleške Indije in iz 700 domačih držav. Šteje 320 milijonov prebivalcev in 72 milijonov Indijcev je še pod vladno 445 maharadž (knezov) domačinov, ki so gospodarji nad dvema petinami celotnega indijskega ozemlja. Nekateri kneževine so po obsegu velike kakor je na primer Italija, druge merijo komaj 20 kvadratnih milj. Državniški položaj indijskih maharadž so uredili Angleži, ko so zatrli nasilnim potom zadnji krvavi upor v Indiji 8. avgusta leta 1858. katerega je vodil Nana Salib.

Maharadže so zgubili vrhovno oblast, ki je prešla na Angleže. So pa ti knezi samostojni v okvirju lastnih kneževin, posedajo svoje premoženje, pač pa je prideljen glede stikov z zunanjim svetom (zunanja politika) rezident vsakemu in je nekak stražar nad zunanjimi posli.

Sedajni veliki akciji indijskih množic po Ghandiju se ni pridružil niti eden od maharadž, ker se dobro zavedajo, da je njih vlada in obstoj edino le mogoč pod mogočno angleško nadvlado. Knezi silno izmoggavajo podložni narod z davki ter tirjatvami. Denar uporabljajo za svoja neverjetna razkošja. Navaden Indijec ima od svojega vladarja le to, da ga lahko gleda ob večjih praznikih, kako jezdi na slonu v vsem sijaju po mestnih ulicah.

Sedanji upor je deloma naperjen tudi proti krvosesom domačim knezom. Ghandi sam je izjavil angleškemu časnikarju Uptonu Close sledeče: »Ko nam bo napravil podkralj pot, ne bo 10 minut za tem preostal niti eden od naših pitanih svinj (maharadž).«

Indijski maharadže so znani celemu svetu kot bogatini in razkošneži v vsakem oziru. Nekateri knezi so premožnejši nego ameriška milijonarja Ford ter Rockefeller. Najbogatejši maharadža je Nisano iz Haidare. Njegovo zlato in dragocene kamne cenijo v prestolici King Kothi na 700 milijonov zlatih mark. Ko je umrl njegov oče, so našli na njegovi pisalni mizi kot obtežilo za papir kristalno kepo. Pozneje so dognali, da je to nebrušen dijamant neprecenljive vrednosti. Ko si je nekoč umival mladi Nisano roke, je snel diamantni prstan in ga položil slugi v roko. Pretkani sluga ga je zaprosil za malenkost, katero mu je gospodar tudi podaril, čeravno je bila vredna 20 tisoč zlatih mark. Njegov dvorni vlak stoji zakurjen ter pripravljen po cele dneve. Ko so ga opozorili na potrato, je odgovoril: »Ali je vlak zame tukaj, ali jaz radi vlaka?« Neki drugi indijski knez ima 300 žen in vsaka ima svoj z dragulji okrašen avtomobil.

Maharadža iz Barode je pustil napraviti dva topa, kojih cevi sta bili iz srebra. Njegov naslednik je zapovedal obe topovski cevi uliti iz zlata, da je prekosil svojega prednika. Indijski knezi neprestano spletkarijo med seboj, se morijo ter zastrupljajo in vse to radi žensk.

Med knezi so pa tudi nekateri reveži in konkurzlerji. Maharadža iz Kuč Beharja je bil zarubljen, ker ni mogel plačati 80.000 mark. Izjavil je upnikom, da nikakor ne more plačati ker dobiva mesečno 3000 mark.

Nekaj knezov je čisto modernih vladarjev, ki skrbijo za vsestranski dobrobit in povzdigo svoje kneževine. Najbrihtnejši maharadža je 67 letni vladar iz Barode. Njegova žena maharani Chimnabei je izdala važno delo o socialnem položaju žene v Indiji.

Hčerka pravkar omenjenega maharadže Indira Raj vlada po smrti svojega moža. Njenega rajnega moža so pustili Angleži kot priprostega kmečkega dečka vsestransko šolati ter izobraziti in so ga nato postavili na knež-

ji prestol. Njegova sedaj vladajoča žena je neverjetno povzdignila železniški promet ter šolstvo. Njen biserni zaklad cenijo na 80 milijonov zlatih mark. Poseda biserno ovratnico z velikim dija-

mantom, ki je znana na svetu pod imenom »južna zvezda«. Kneginja igra vodilno ulogo med indijskim ženskim gibanjem, potuje, leti v aeroplanu, jezdi ter hodi na lov.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rozan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

Znižanje davkov. V nedeljo, dne 4. maja je ministrski predsednik general Živkovič podvzel inspekcijsko potovanje po Vojvodini. Med drugim je prišel v Ado, kjer se je razgovarjal z ljudstvom. V razgovoru je poudarjal, da je dopolnilni davek k zemljarini previsok, vsled česar je že bil znižan na 12%. Sedaj se bo dopolnilni davek znižal na 8%. Vlada tudi misli na to, da se znižajo tudi nekateri drugi davki.

Velik kmečki tabor. Kakor smo že na kratko poročali, priredi kmetijska podružnica v Slovenjgradcu dne 6. julija tega leta velik kmečki tabor (praznik) združen s tombolo in zanimivim kmečkim sporedom na Homcu pri Slovenjgradcu. V ta namen se je sklical v nedeljo dne 27. aprila sestanek podružnice, kateri se je vršil v gostilni Gajšek. Po vsestranski razpravi se je izvolil pripravljalni odbor z ing. V. Vrhnjakom kot predsednikom. Dalje se je na tem sestanku tudi sklepalo o izletu, ki ga namerava kmetijska podružnica v času od 29. do 31. maja tega leta prirediti v St. Jurij ob južni železnici, da si ogleda vse naprave ondotne kmetijske šole. Sklepalo se je tudi o kmetijski kino-predstavi, katera bi se naj vršila enkrat v mesecu maju v kino dvorani v Slovenjgradcu.

Kokoši, katere začasno neso že v mesecu marcu rade kvokajo, toda ni treba

dovoliti vsaki kokoši, da bi sedela. Tudi kokljam ni treba pustiti na voljo, da bi kjerkoli sedele in izvalile piščeta. Ako se za kokoši brigamo ter jajca vsaki dan iz gnezda pobiramo, gospodinja lahko odloči po svoji volji, katera kokoš bo valila. Ako v to svrhu izbiramo mlade kokoši, se ozirajmo na to, da bodo krotke, s sovrstnicami mirne (to je, da se ne kavsajo), da bi ne bile plašljive, da bi daleč od hrama ne uhajale. Potem da bi hile širokega života in imele dobro gosto perje, kar je važno radi tega, da jajca dobro pokrijejo ter na ta način timveč pišk izvalijo. Osebito se priporoča izbirati za valitev take kokoši, katere se za svoj mladi zarod skrbno brigajo; vendar niso bojazljive, z eno besedo povedano, izbrati take, za katere iz zikušnje vemo, da so — pridne koklje.

Kozje mleko. Vobče je znano, da dve tretjini krav skriva v sebi tuberkulozo ali dr. bolezn. S prekuhanjem in steriliziranjem se bacili v mleku sicer umorijo, toda sčasoma postaja mleko težje prebavljivo zlasti za uporabo pri otrocih. Ta pomislek pa je povsem izključen glede kozjega mleka, kajti koza je popolnoma zdrava žival in le redki so primeri, da bi se pri kozi opazila tuberkuloza. To so potrdili vsi zdravniki in kemiki, a razen tega so še dognali, da je kozje mleko zelo podobno materinemu mleku. Brez skrbi se torej sme kozje mleko piti nezavreto. Koliko kmetov kravje mleko prodaja, a za sebe in svojo družino pa si redijo kozo in pijejo njeno mleko. Otrokom po zdraviljših predpišejo zdravniki ponajveč kozje mleko. Mnogi domnevajo, da ima kozje mleko nekakšen neprijeten, smrdljiv duh; to pa le tedaj, ako kozo zanemarjajo, ako leži v nesnažnem hlevu in se ji ne umiva vimena. Če pa koza dobiva

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

To pa se nikdar ne zgodi, Boltažar Ribl ostane, na to se lahko zanesete, gropa grofica.»

Ana Tatenbah je molčala. Plemenita gropa je pač slišala marsikaj, kar je počenjal njen soprog na gradovih, toda plemenita in dobra, kakor je bila, ni verjela tem govoricam.

Grof pa je takoj čutil, da je spregovoril pretrdo besedo. Očitajoči pogled užaljene ljubezni, ki ga je zadel in oči zveste družice, je ganil srce moža, katerega čustvovanje je bilo dostopno vsakemu vtisu. Ustavil se je ter pritisnil soprogo na svoja prsa, nežno rekoč: Odpusti, Ana, če sem izrekel kako besedo prehitro; vem, da mi hočeš dobro, ti duša moje duše.»

Ne bi bilo treba izreči te nežne besede, ker grofica je takoj pokazala vso ljubezen, ki jo je čutila v svojem čistem srcu do svojega soproga.

»O, vem, moj dragi Erazem,« zašepeče, »da le tvoje srce dobro. Ne bodi hud na me, če te

20

tvoja zvesta Ana ljubeznjivo posvari, naj ne zupaš svojim dozdevnim prijateljem.»

Grofica obmolkne in pozorno gleda soprogu v obraz, nato pa nadaljuje:

»Stopiva zdaj v božji hram, da mati in sin izrečeta Gospodu, ki čuva nad življenjem, še enkrat zahvalo za ozdravljenje dragega očeta.»

»Ljubljena moja Ana, kako si vendar dobra,« vzklikne grof prevzet od res pravega čustva ljubezni ter gleda v lepi, plemeniti obraz svoje soproge, na katerem se je bral izraz srčnega veselja.

Stopila je, vodeč malega Antona pred svojim sprogom v cerkev, ta pa je šel za obema. Toda ni še prestopil praga male cerkve, ko sliši rahel: »Stojte!«

Ko se obrne, vidi svojega slugo Boltažarja pred seboj.

»Kaj je,« vpraša grof Tatenbah ter takoj ugane, da mu ima sporočiti važno novico.

»Rudolfi je tukaj, milostljivi gospod grof,« mu sluga zašepeče na uho.

»Konjušnik grofice Zrinjske?« vpraša grof Tatenbah očitno razburjen. Boltažar nič ne reče, ampak samo prikima ter izroči svojemu gospodu zapečaten pismo.

„Do divjem
Kurdistanu“

bodo imeli naslov nadaljni

4 zvezki

Karl May-ovih

spisov.

Prvi od teh je že izšel v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru

Stane Din 13.

primerno krmo, čisto vodo in se ji v redu nastilja, daje zelo okusno mleko. V Franciji, Švici in Italiji uživajo največje le kozje mleko. Imamo kraje, koder je mogoče vsako jutro videti, kako tira pastir kozjo čredo in postoji pri hiši svojega odjemalca, da mu pred pragom kozo pomolze. Tudi nepremožen človek je v stanu, rediti si eno ali dve kozi ter s tem priskrbeti svojim torokom hrano; ni mu treba deci tlačiti le krompirja samega v želodec, s čemer se zelo širijo škrofulozne bolezni. Tudi v vsakem kopališču bi bilo umestno, rediti čredo koz, da bi bolniki in slabotni otroci lahko dobivali krepljivo in zdravo mleko.

Kako se živali same zdravijo, smo že često slišali. Čuli smo, kako si mačka rane izliže, kako si mnogi ptiči vedo poiskati v svoji bolezni razne zdravilne jagode in kako si umejo na zlomljeni ud pripraviti »obkladek« iz prsti in peska. Radi teh opazovanj so prišli razni opazovalci do spoznanja, da so se prvi ljudje ravno od živali učili zdravstva. Tako so se baje davni naši predhodniki naučili od nekaterih živali spoznavati zdravilna zelišča ter si ž njimi zdraviti svoje bolezni. Medved na primer, kakor hitro se prebudi iz zimskega spanja, si poišče in golta mah, ki povzroči drisko, da bi svojo notranjost izpraznil in očistil. Sleherni poznavalec psov tudi ve, da se psom na deželi boljše godi nego onim po mestih in sicer zato, ker psi na deželi, kakor hitro občutijo v sebi bolezen, hite takoj iskat in požirat razne trave in zelišča, ki bolezen preženejo. Obstreljen sranjak drvi naravnost k potoku ali studencu, da bi si ondi rano izpral ter se na ta način ubranil pred zastrupljenjem. Vrane, ki so požrle nastavljenost strupeno meso, zlete čim najurneje v gozd, da si tam najdejo razne jagode kot protistrup, nakar použito zgine brez škodljivih posledic.

Zadružna samopomoč v Mariboru, katera ima namen nuditi dedičem članov po smrti članov znatno podporo, katera bo prav prišla za prve izdatke,

ki so potrebni po smrti gospodarja ali gospodinje, se zelo lepo razvija in šteje v nekaterih župnijah prav lepo število članov. Pripomniti treba, da so prispevki nižji ko pri drugih podpornih društvih in da gre ves čisti dobiček v kmečke namene, za pospeševanje kmetijstva. Potrebno je, da v vseh župnijah razvijejo zadruga zadruga živahno agitacijo za to društvo, katero je ustanovljeno v prvi vrsti za člane zadrug, ki spadajo v delokrog pododbora Zadrugne Zveze v Mariboru. Naj bi ne bilo zavednega zadrugarja, ki bi ne bil član društva Zadružna Samopomoč v Mariboru. Vsa potrebna pojasnila se dobe v pisarni društva v Mariboru, Miklošičeva ulica 2.

Sv. Križ nad Mariborom. Na belo nedeljo se je pri nas zaključila petmesečna gospodinjstvo nadaljevalna šola. Presenečeni smo bili nad razstavo, ki nam je pokazala same lepe stvari, napravljene in izdelane od priprostih kmečkih deklet. Tečaj je vodila z vso požrtvovalnostjo in ljubeznijo gđ. učiteljica Čepe Tilka. Popoldanskega sklepa so se udeležili starši gojenk, številno občinstvo in zastopnik banske uprave. — V nedeljo, dne 4. maja pa priredi tukajšnja posojilnica gospodarsko poučno predavanje. Prideta dva predavatelja iz Maribora. Vabimo vse, ki se zanimajo za gospodarski napredek, k obilni udeležbi. Začetek predavanj ob pol 9. uri dopoldne.

Ptuj. Naša kmetijska nabavna in prodajna zadruga proslavi v nedeljo dne 11. maja tega leta desetletnico svojega obstoja. K tej proslavi smo povabili ustanovitelja zadruga nadrevizorja g. Vlad. Pušenjaka, ki bo govoril o delovanju blagovnih zadrug, osobito glede vnovčevanja kmetijskih pridelkov. Vsak zaveden član zadruga naj se udeleži zborovanja.

Škale. Naša kmečka posojilnica se zelo lepo razvija in so njene hranilne vloge narastle v letu 1929 na 1 milijon Din. V nedeljo, dne 27. aprila se je vršil njen občni zbor, na katerem smo iz računskega zaključka posneli, da smo lahko na naš kmečki zavod ponosni. — Član načelstva preč. g. monsignor I. Rotnér je v svojem govoru pohvalno omenil delovanje načelstva, izrekel zahvalo g. šolskemu upravitelju F. Pokeržniku, ki je več let vestno vršil službo tajnika posojilnice in sestavljal računske zaključke, kakor tudi sedanjemu tajniku, ki se trudi za napredek posojilnice. Nadrevizor Vlado Pušenjak je govoril o težkočah

pri vnovčevanju kmetijskih pridelkov, pojasnil pomen tipiziranja in standardiziranja kmetijskih pridelkov, potrebo kontrole izvoza ter bodočo nalogo nabavnih in prodajnih zadrug.

Sladkagora. Dne 24. aprila tega leta je bil tu ustanovni shod kmetijske podružnice. G. Koželj iz Konjic je naše kmete s svojim domačim in navdušenim govorom pripravil do tega, da se je takoj dalo vpisati 20 članov, devet jih je bilo že prej, tako da šteje podružnica že v začetku 29 udov. Shod ni mogel biti o pravem času objavljen, sicer bi bil gotovo gotovo podvojen obisk.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Bučah bo ob priliki občnega zbora v mesecu maju slavila 20 letnico svojega obstoja. Na občnem zboru bo govoril nadrevizor Vlado Pušenjak o razvoju posojilnice in o važnih zadružnih vprašanjih. Posojilnica se je razvila v lep zavod, na katerega sta lahko ponosni župniji Buče in Polje. Dan občnega zbora se bo pravočasno razglasil in se pričakuje obilna udeležba iz obeh župnij.

Kovinasti les. V cesar Viljemovem zavodu za preizkušanje železa v Düsseldorfu na Nemškem se je posrečila dolgo zaželjena iznajdba kovinastega lesa, ki bo nepregledno važnega pomena. Iznašili so čisto novo snov, s katero je mogoče les pokoviniti. Ta snov združuje, kakoršna je pač njena vsebina, glede lesa ter kovine lastnosti obeh delov. Pri kovinanju lesa prideta v poštev vročina ter pritisk. Nova snov prepoji les skozi vse celice ter cevke in to v par minutah. Obdelava pokovinanega lesa je mogoča ravno tako kakor pri surovem stanju. Na ta način prepojeni les se ne užge tako hitro in bo prišel v poštev za notrajno opremo dvoran, kavarn, gostiln ter za orodje avtomobilov in razne tehnične aparate.

*

Padanje cen na svetovnem tržišču.

Na svetovnem tržišču je od jeseni lanskega leta opazati stalno padanje cen raznim pridelkom. Industrializacija posameznih držav, ki so prej bile samo odjemalke, je povzročila veliko konkurenco in nadprodukcijo v raznih panogah. To velja na primer za ka-

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

Grof Tatenbah hitro preleti vsebino pisma. »Ona me čaka na Račjem sub rosa,« reče tiho, »naprej Boltazar, mi ne smemo zamuditi niti minute, kajti, če do jutri zjutraj ne pridem, se vrnejo v Čakovec.«

»Kako ta gospa vam zapoveduje,« reče Boltazar, »v svetem pismu pa se bere: In on naj bo tvoj gospod.«

»Molči, predrznež,« reče grof nevoljno, »ne morem dopustiti, da se povsod vsiljuješ s svojo modrostjo. Hitro mi pripelji konja, takoj moram v Račje.«

»In vaša soproga, milostljiva gospa Ana grofica Tatenbah, s katero ste ravnokar hoteli stopiti v cerkev?«

»Ostani tukaj,« reče grof, »ter sporoči grofici, ko pride iz cerkvice, da, da, no reci ji, da je šel župnik iz Konjic Matija Röringer mimo in me prosil, da ga nekaj časa spremljam. To me v njenih očeh še najbolj opraviči.«

»Kakor velite,« odvrne Ribl ter se porogljivo nasmeje, »je le dobro, če imate tako pobožno ženo za soprogo, kateri je vera čez vse.«

Grof ni slišal več zabavlječe predrznega služabnika, ampak je zasedel takoj konja in s pis-

mom grofice Zrinjske v žepu odjezdil proti Račju.

Boltazar Ribl pa je stal ter gledal za svojim gospodom s porogljivim nasmehom na ustih.

Minulo je četrta ure, dokler je stopila grofica Tatenbah iz cerkvice. Gleda na vse strani, toda ne vidi nikogar drugega nego okrogli Boltazarjev obraz z izzivalnim nasmehom okoli ust.

»Kje je moj sprog,« vpraša naglo.

»Milostljiva gospa grofica,« odgovori sluga, »gospod grof se je srečal pred cerkvico z župnikom iz Konjic, in se bo še danes pripravil za spoved, ki jo hoče opraviti sub rosa.«

»On je tedaj šel naprej,« vpraša grofica.

»In vas prosi,« nadaljuje Ribl, »da vas smem spremljati.«

Grofica nevoljno odkima.

»Ne rabim te, le idi za svojim gospodom, večer je lep, midva že prideva sama do grada.«

Boltazar se prikloni in odide.

Iz prs blage gospe se izvije globok vzdih, spoznala je takoj, da je bil njen sprog v trenutku, ko je hotel iti z njo v cerkvico, vsled kake druge okolnosti zadržan in je rabil le prazen izgovor, češ, da se je sestel z župnikom.

vo. Pridelovanje kave se je vedno večalo, ni pa v isti meri rasla prodaja. Posledica je bila, da so v tistih deželah, ki proizvajajo kavo, zaloge kave vedno bolj naraščale. Dne 1. marca tega leta se je svetovna zaloga kave cenila na 27 milijonov vreč, na celem svetu pa se v enem letu porabi samo 24 milijonov vreč. Vsled tega je v zadnjem polletju na svetovnih tržiščih cena kave padla za 35%. Isto tudi velja za petrolej, sladkor, cink, srebro, kavčug, kože itd. Tako se cene bližajo višini, ki so jo zavzemale pred svetovno vojno. Ali bo to padanje trajalo naprej ali pa se kmalu ustavilo, se v trenutku ne more reči.

Ugotoviti pa je treba dejstvo, da padanje cen omenjenim pridelkom in izdelkom na svetovnih tržiščih doslej ni imelo nobenega vpliva na podrobno trgovino v posamnih deželah, ki se drži istih cen ali pa se celo ponekod trudi jih zvišati. Iz tega se vidi, koliko je vmesnih članov na poti pridelkov od pridelovatelja do porabitelja. Po vojni se je število teh vmesnih trgovskih in posredovalnih činiteljev povečalo, in v tem je vzrok, da stalno padanje cen na svetovnih tržiščih ne pride v korist porabiteljem in potrošiteljem. V zadnjem času se v Zedinjenih državah Severne Amerike, ki imajo največji vpliv pri določanju cen na svetovnem tržišču, opaža stremljenje, da se cene podrobne trgovine prilagodijo padajočim cenam na svetovnem tržišču. Upati je, da se bo tudi v drugih državah vsaj za neke vrste blaga začelo v podrobni trgovini uveljavljati znižanje cen.

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 591 II

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infra-rdeča žarnica. Cene zmerne. 581

Otožna je prišla malega Antona za roko, ga krčevito objela kakor da bi hotela dati izraza svoji bolesti, da je on edini, ki ji ostane zvest. Mali Tonček je začudeno gledal svojo prej tako veselo, sedaj tiho mamico; ker na vsa vprašanja ni dobil odgovora, je utihnil tudi on ter stopal nemo ob strani grofice Tatenbahove. Prvi mrak je legel na zemljo, ko sta stoppla skoz grajska vrata na dvorišče mogočnega gradu v Konjicah.

VIII.

V gradu Račje.

Srce trepeče od hrepenenja,
V šumni vrtnice
Sili življenja.

Jenko.

Bil je neprijeten jesenski večer. Temni oblaki so se podili s Pohorja ter se polagoma oprijemali najvišjih vrhov, dokler niso popolnoma objeli gorovje z gosto meglo. Močan vihar je pripogibal drevesa in kar ni stalo trdno, je podleglo tej naravni sili. Stari hrasti, ki so stali okoli grada Račje, so čutili to moč in nekateri so padli premagani z velikim hruščem na tla.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 3. aprila so pripeljali špeharji na 31 vozeh 65 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 30, slanina pa po 18 do 21 Din. Krompir 0.75 do 1, seno 60 do 90, otava 75 do 90, slama 45 do 55 Din. Pšenica 2.50, rž 1.75 do 2, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, kuruza 2, ajda 1.50 do 2, proso 2.50 do 3, fižol 2.50 do 3 Din. Kokoš 35 do 55, piščanci 26 do 75, rača 30, gos 140, domači zajec 10 do 50 Din. Kislo zelje 3 do 4, kislja repa 2 Din. Jabolka 4 do 10, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 40 do 48, jajca 0.75 do 1, med pa 14 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 11 konj, 9 bikov, 40 volov, 155 krav in 11 telet; skupaj 226 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 29. aprila tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9.25 do 10.50; poldebili voli Din 7.75; biki za klanje od Din 7 do 8; klavne krave debele od Din 6 do 8; krave za klobasarje od Din 5 do 6; mlada živina od Din 8 do 8.25. Prodanih je bilo 127 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 2. maja tega leta je bilo pripeljanih 362 svinj in ena ovca; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad od Din 125 do 150; 7 do 9 tednov stari od Din 185 do 200; 3 do 4 mesece stari od Din 250 do 400; 5 do 7 mesecev stari od Din 500 do 650; 8 do 10 mesecev stari od Din 1000 do 1200. En kg žive teže od Din 12 do 13.50; en kg mrtve teže od Din 17 do 18.50. Ovce komad 10 Din. Prodanih je bilo 262 svinj in ena ovca.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 10 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 10 do 18. Meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14. Telečje meso I. vrste 1 kg od Din 20 do 25; telečje meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18. Svinjsko meso sveže 1 kg od Din 15 do 28.

Moderna tehnika pokrivanja streh. Raznovrstne možnosti uporabe azbestno-cementnega škrljčevca. — Moderna streha, ki bo odgovarjala vsem pogojem potrebe, je temeljna zahteva sodobne arhitekture. Ravna streha se vedno bolj opušča ter se konstruirajo strehe z nagibom, ki so mnogo sposobnejše za odvajanje vode. Dočim je bil za ravne strehe zelo primeren material lesni cement ali drugi proizvodi katrana, kombinirani z betonom, se za nagnjene strehe kot najidealnejši material uporablja

azbestnocementni škrljčevca. Zlasti je umestno tega uporabljati tam, kjer se ima izkoristiti podstrešni prostor. Azbestnocementni škrljčevca predstavlja nepremočljivo, krepko in proti ognju varno streho z mnogimi drugimi prednostmi. Kot cementni produkt je azbestnocementni škrljčevca odporen proti vetru, varen proti ognju in zaradi svoje vsebine azbesta zelo gibek in elastičen. Zaradi velike čvrstosti, ki prekaša 8 do 10 krat cementni beton, se lahko proizvaja v zelo tankih ploščah, kar pospešuje njegovo lahkoto. Nadaljnja posledica tega je, da se okrog 25 odstotkov lesene konstrukcije lahko prihrani na strehi. Azbestnocementni škrljčevca nudi potemtakem lahkoto, trajno, nepremočljivo, negorljivo in lepo streho. Razen znanih šablon se proizvajajo tudi valovite plošče v dolgoti do 2.50 metra, zaradi česar se delo krovcev znatno olajša in izpopolni. Takšne plošče so primerne zlasti za lope, industrijske objekte, skladišča itd. Mora se poudariti, da je velike važnosti izolacijska sposobnost azbestnega cementa proti toploti in elektriki. Najmodernejše področje uporabe azbestnocementnega škrljčevca predstavlja proizvajanje raznih cevi in fasonskih komadov. Te cevi se odlikujejo zlasti po svoji lahkoti in čvrstosti ter prekašajo v tem tako betonske kakor glinaste cevi. Vse kaže, da bodo v bližnji bodočnosti zavzele mesto kanalizacijskih in vodovodnih cevi.

Nove knjige.

Nove Marljine pesmi. Alojzij Mihelčič je izdal 7 Marjinih pesmi za mešan zbor pod naslovom »Kraljici maj«. Naročila je treba poslati na naslov: Alojzij Mihelčič, vinska trgovina, Celje, Breg 9. — Župnik Još. Lavtižar, župnik, Rateče-Planica na Gorenjskem, je uglasbil 12 Marjinih pesmi za ljudsko petje ali mešani zbor. Partitura stane 20 Din, besedilo 2 Din. Dobiva se pri kompozistu in v knjigarnah.

Mati. Tri lirsko-dramatske slike s petjem in plesom, spesnila Ljudmila Poljanec, vglasbil Vaslij Mirk (klavir in harmonij). Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Za proslavo materinega dneva priporočamo zgoraj imenovano brošurico šolam in izobraževalnim društvom. Skladbe se naročajo pri prof. Vasliju Mirku, Gosposka ulica št. 57.

Tudi tramovi visokega grada samega so stekali pod silnim pritiskom. Visoka streha je bila izpostavljena prirodnim silam, ki so pridrvele s Pohorja ter se razbesnele po ravnini, da vržejo vse na tla, kar bi se stavilo v bran. Grad je stal trdno, močni stolpi so odbijali vse napade razjarjenih elementov. Kakor ni mogel vihar škodovati trdnemu zidovju, tako ni še manj mogel drug sovražnik priti v grad. Okoli grada je namreč bil visok in širok nasip, okoli tega pa je stala voda v globokih ribnikih. Le od ene strani je vodil most do grada, vrata pa se niso dala odpreti, ker so bila iz debelega hrastovega lesa, okovana z železom in zaprta z močnimi zapahi. Most sam se je dal dvigniti, kar se je zgodilo čez noč, ali če se je bližala nevarnost. Kdor bi hotel do grada, bi moral preplavati vodo, kar pa bi ne bilo varno, ker je po nasipu hodil stražnik, ki je strogo pazil, da se ne bi kak nepoklicani obiskovalec približal gradu.

Zunaj je tulil vihar in so udarjale težke deževne kaplje na visoka grajska okna. Znotraj pa v z modrimi tapetami okrašeni dvorani je vladala pomlad. Tukaj so bile različne cvetlice, indijski nageljčki, vrtnice z rdeče-belimi popki, mirte in mnogo drugih cvetic iz toplih južnih

Izbija vsak teden? prikaže vsakokoli nedeljski evangelij in razlago ter druge podane verske študije, razrešene pa tudi lepo povest "Otroci naše ljube Gospe" in mltne zgodbe za deca. Stane mesečno le 2.- Din (leto 24.- Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: UPRAVA NEDELJE, Maribor, Slomškova ulica št. 20.

Šte naročani na list

„NEDELJA“

Letošnje birmske slovesnosti.

I. V dekaniji Maribor ob levem drav. bregu.
1. V četrtek 15. maja pri Sv. Martinu pri Vurbergu. 2. V soboto 17. maja pri Gor. Sv. Kungoti. 3. V nedeljo 18. maja pri Sv. Marjeti ob Pesnici. 4. V ponedeljek 19. maja pri Sv. Barbari pri Vurbergu. 5. V torek 20. maja v Kamnici pri Mariboru. 6. V sredo 21. maja pri Sv. Križu pri Mariboru. 7. V četrtek 22. maja pri Sv. Marjeti v Selnici ob Dravi. 8. V soboto 24. maja pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. 9. V nedeljo 25. maja pri Sv. Petru blizu Maribora.

II. V dekaniji Celje.

1. V soboto 31. maja pri Sv. Martinu na Teharjih. 2. V nedeljo 1. junija pri Sv. Danielu v Celju. 3. V ponedeljek 2. junija pri Sv. Nikolaju v Žalcu (consecr. altaris) in v torek 3. junija pri Sv. Nikolaju v Žalcu (sveta birma). 4. V sredo 4. junija pri Sv. Petru v Savinjski dolini. 5. V četrtek 5. junija pri Sv. Marjeti na Polzeli (sveta birma) in v petek 6. junija pri Sv. Marjeti na Polzeli (consecr. altaris).

III. V dekaniji Braslovče.

1. V ponedeljek 9. junija pri Sv. Mariji vnebovzeti v Braslovčah. 2. V torek 10. junija pri Sv. Martinu ob Paki. 3. V sredo 11. junija pri Sv. Andražu nad Polzelo. 4. V četrtek 12. junija pri Sv. Mihaelu na Vranskem. 5. V soboto 14. junija pri Sv. Juriju nad Taborom. 6. V nedeljo 15. junija pri Sv. Štefanu na Gomilskem.

7. V nedeljo 16. junija pri Sv. Pavlu pri Preboldu.

IV. V dekaniji Dolnja Lendava.

1. V soboto 21. junija pri Sv. Ladislavu v Beltincih. 2. V nedeljo 22. junija pri Sv. Križu v Črensovcih. 3. V ponedeljek 23. junija pri Sv. Katarini v Dolnji Lendavi. 4. V torek 24. junija pri Sv. Jakobu star. v Dobrovniku. 5. V sredo 25. junija pri Sv. Mariji v Turnišču. 6. V četrtek 26. junija pri Presv. Srcu Jezusovemu v V. Polani. 7. V soboto 28. junija v župniji Vnebohod Gospodov v Bogojini.

V. V dekaniji Šmarje.

1. V ponedeljek 7. julija pri M. B. vnebovzeti v Šmarju pri Jelšah. 2. V torek 8. julija pri Sv. Vidu pri Grobelnem. 3. V sredo 9. julija pri Martinu na Ponikvi ob južni železnici. 4. V četrtek 10. julija pri Sv. Magdalen v Dramljah. 5. V soboto 12. julija pri Sv. Juriju ob južni železnici. 6. V nedeljo 13. julija pri Sv. Magdalen v Slivnici pri Celju. 7. V ponedeljek 14. julija pri Sv. Štefanu pri Žusmu. 8. V torek 15. julija pri Sv. Valentinu na Žusmu. 9. V sredo 16. julija pri Sv. Jerneju v Zibiki. 10. V četrtek 17. julija pri Sv. Mariji na Sladki gori.

Sv. birma v mariborski stolnici

bo po navadi na binkoštni praznik, dne 8. junija 1930. Ob 9. uri bo slovesna pontifikalna sv. maša, potem pa takoj birmovanje.

deljo dne 11. maja tega leta po večernicah veličastno predstavo »Trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa«. Ker je to zadnja predstava, napolnite do zadnjega kottička našo dvorano. Vabljeni pa tudi otroci, ki imajo znižano vstopnino.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru uprizori v nedeljo dne 11. maja tega leta v Katoliškem domu priljubljeno ljudsko igro v petih dejanjih »Pozna pomlad«. Začetek ob pol štiri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.

Sv. Bolfenk pri Središču. V nedeljo, dne 11. maja tega leta se vrši pri Sv. Bolfenku pri Središču ob pol treh popoldne v posojilnici ustanovni občni zbor katoliškega prosvetnega društva, na katerega se vljudno vabi vse za katoliško prosveto vnete domačine, zlasti pa mladino, ki še stoji izven katoliške organizacije. Na veselo svidenje na občnem zboru, kličemo vsem pripravljalni odbor.

Sv. Barbara v Halozah. Nova doba je nastopila za delovanje našega katoliškega izobraževalnega društva s tem, da je društvo dobilo nove stalne prostore v dvorani poleg cerkvice sv. Katarine tik župnišča. Tekom štirih let se je društvena soba in dvorana, v kateri je bilo prostora za 400 ljudi, temeljito posušila. Sedanja predsednik društva g. župnik je naš velik dobrotnik, ki je dogradil dvorano z velikimi stroški (100.000 Din), je tudi sedaj dvorano opremil s krasnim odrom, ki se sme šteti med najlepše podeželske odre in stane 5400 Din. Cerkevni slikar Franc Horvat iz Maribora je umetno izvršil vse slikarije po nizki ceni, tako da se sme vsakomur za enaka dela iskreno priporočiti. Poslikal je že 56 cerkva, tudi našo župnijsko cerkev je na presno, figuravno poslikal leta 1909. Njegova slikarija je čista, jasna kakor da bi bila komaj zadnja leta izvršena. Razni strokovnjaki cerkvene umetnosti (dr. Stegenšek in drugi), so jo prav izborno ocenili. Tega umetnika lahko priporočamo z mirno vestjo vsem cerkvenim predstojništvom, ki nameravajo kdaj svoje cerkve preslikati. Na cvetno nedeljo je naša dvorana prejela krst, to se pravi, takrat se je v njej prvič uprizorilo skioptično predavanje. Gosp. profesor Šedivy iz Maribora je razležil slike preganjanjih ruskih kristjanov. Udeležba, zlasti popoldne, je bila številna. Med ljudstvom je želja, da naj društvo večkrat oskrbi taka podučna predavanja. Vsekako pa bodo odslej naši igralci imeli še bolj priliko nastopiti večkrat na tem lepem odru v raznih podučnih igrah in se še bolj izvežbali v igralški umetnosti. Tudi društveniki bodo imeli odslej pri-

NAŠA DRUŠTVA

Kršćanska ženska zveza v Mariboru priredi v nedeljo dne 18. maja tega leta romanje v Puščavo. Odhod vlaka ob 5. uri 20 minut. — Vljudno vabimo vse članice, podporne člane in prijatelje zveze, da se tega romanja udeležijo v prav velikem številu. Odbor.

Sv. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skala« naznanja, da uprizori v nedeljo 11. maja po večernicah ob 15. uri popoldne v samostanski šoli č. šolskih sester ljudsko igro v petih dejanjih »Deseti brat«. Vstopnina 3 Din. Sviral bo tudi tamburaški zbor. Prijazno vabimo nam vedno naklonjene Mariborčane in okolice. Za slučaj jako slabega vremena se igra ne bo vršila.

Iz popotne torbe. Kdo ne pozna lepih Slovenskih goric, kdo se ne raduje nad njimi zla-

sti zdaj ko so nanovo oživele ter se pojavljajo pred očmi opazovalca v cvetu svoje lepote. Z lepim avtom smo v kratkem času dospeli na krasno točko Slovenskih goric k Sv. Antonu. Tukaj župnikuje goreči dušni pastir g. Frančišek Škof, ki nas je ljubeznivo sprejel ter nam izkazal znano svojo gostoljubnost. Cerkev smo našli natlačeno polno pri popoldanski službi božji, poseben dokaz, kako vneto je ljudstvo v službi božji. Veličastno je donela ljudska pesem po krasnem hramu božjem. Da, prelepo ljudsko petje, dragoceno dediščino naših očetov ohranimo in gojimo! Domače prosvetno društvo je uprizorilo ta dan že v tretje »Pasijon« tako dovršeno da si skoro pozabil, da so to igralci iz preprostega ljudstva. Vse uloge so bile v prav dobrih rokah in uspeh je bil velik. Kaj vse napravi pridnost in navdušenost kmetijskih fantov in mož! Slava vam št. Antonjevcani! = Popotnik Prelek.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Na izrečno željo občinstva ponovi Dramatični odsek v ne-

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine.

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroska c. 5

krajev. Vmes so bile kletke z različnimi drobnimi pevci, ki so skrbeli za kratek čas, tako, da je vsak mislil, da je spomlad, a ne tužna jesen.

Mehki sedeži od stenah so vabili došlega, da si tu privoščijo počitka. Sredi krasnega stropa je visela poleg velike svetilke velika močno pozlačena roža — znamenje molčečnosti, ki je kot tako veljalo že pri starih Rimljanih.

Ves strop je bil deljen v dve polji, v levem je bila podoba klečečega mladega moža pred žensko, dočim stoji zadaj star mož s sivo brado, za katerim nagajivo gleda bog ljubezni ter spušča puščice na ljubljene parček, ob strani pa pleše mož z dvema ženskama.

O pomenu te podobe sta bila poučena le grof Tatenbah ter grofica Zrinjska.

Podoba pomenja Ogrsko in Štajersko, ki jo osrečujeta čas v podobi bradatega moža in ljubezen. Plesalec je grof Tatenbah sam, ki seveda ni mislil na to, da on ne vodi plesa, marveč da ga je v sebe potegnil vrtinec, v katerem je potem obnemogel.

V desnem polju je boginja Venera, njej ob nogah pa stoji vodni mož, ki pripelje po treh rekah, po Muri, Dravi in Savi bogastvo na Ogrsko. Da je grof Tatenbah s to sliko hotel predstavljati

sebe in grofico Zrinjsko, je bilo tudi le tema znano.

Prijetna toplota se je razširjala od umetno izdelane peči, v kateri je prasketal ogenj.

Omamljivi vonj cvetlic se je razprostiral po krasni dvorani, ki je bila bajno lepo opremljena.

Najlepša cvetlica pa je ležala na ležišču, prevlečenim z mehкими preprogami. Bila je to Ana Katarina Zrinjska.

Ponosni gospej je bila na obrazu videti velika vznemirjenost. Njene temne oči so se upirale v veliko srebrno stensko uro v kotu dvorane s podobo boga časa, katerega peščena ura in gola kosa sta bili v nasprotju z veselimi podobami, ki so bile razvrščene po dvorani.

Zdajci je grofica, ki je takorekoč štela minute na uri, dvignila glavo. Zdelo se ji je, da sliši stopinje, pa je bilo šumenje dežja, ki je udarjal z vedno večjo silo na okna.

»Ne drži besede,« si misli ter se zopet vleže na ležišče, »omahljivec je ter nestalen človek.«

V tem hipu se oglasi tenek glas malega srebrnega zvončka. Tajna vrata v steni se odprejo in pred grofico stoji visoko zrasel mož v zeleni lovski opravi, s sivo, dolgo do prs segajočo brado ter rdečim periem na sivem klobuku.

liko se vsestransko izobraziti ker jih ne bode motil gostilničarji hrušč in trušč. Tudi naši kulturni voditelji so nam naklonjeni, kajti skoraj vsako nedeljo in praznik se vršijo v dvorani gospodarski pogovori, ki segajo v vse panoge gospodarskega življenja. Tudi je dal naš gospod župnik v dvorano namestiti Radio. Tedaj vsak faran, ki je napreden v krščanskem smislu, naj postane član našega katoliškega izobraževalnega društva! Vsi za krščansko prosveto in kulturo!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 11. maja tega leta po večernicah v novi šoli igro »Kakšen gospod, takšen sluga«. Sodeluje antonjevski tabmuraški zbor, šaljiva pošta. Prijatelji poštene zabave, pridite.

Velika nedelja. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva »Mir« ponovi prihodnjo nedeljo, dne 11. maja ob 3. uri popoldne igro »Živa pokopana«. Vsi, ki je še niste videli, zlasti sosedi, vljudno vabljeni!

Teharje. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo, dne 11. maja tega leta ob pol štirih popoldne v čitalnici na Teharjih zgodovinsko petdejsko igro »Žrtev spovedne molčečnosti«. Ker je igra silno lepa in zanimiva, vas vabimo, da pridete v obilnem številu.

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Že dolgo smo pričakovali, da ponovno vidimo »Desetega brata«. Glejte in dne 4. tega meseca pa nas je nenadoma spet posetil na našem lepem gledališkem odru. Tudi »Križul« ni pozabil priti zraven z dobro molzno kozo. Škoda, da nas je »Deseti brat« obiskal na dan sv. Florijana, ker so mnogi, ki so ga želeli videti šli častit sv. Florijana v sosedno župnijo.

Vabilo na redni občni zbor Posojilnice v št. Ilju pri Velenju, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, dne 18. maja 1930 ob 16. uri v novi posojilniški dvorani. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1929. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Načelstvo. 635

Najcensjše urezavanje šip, kakor prirezavanje po meri, velika zaloga modernih okvirjev pri Ivan Klančnik, steklarna, Maribor, Slovenska ulica 15 (za Ljubljansko kreditno banko). 634

Rabim takoj deklice, ki bi se brezplačno učila kuhati, lahko z dežele in fanta, ki ima veselje, se učiti za natararja. Naslov v upravljalni listi. 638

Volarja, ki se razume na poljsko delo, sprejme takoj stolno župnišče v Mariboru, Slomškov trg 20. 633

Prodajam takoj vinogradno posestvo pod ugodnimi pogoji. Vladimir Vošnjak, Spodnje Prebukovje, p. Slov. Bistrica. 637

Vesten kašipot. Na deski ob stezi na drogu je bil nabit naslednji napis: »Ta cesta je bližnjica v vas, a kdor ne zna čitati, hodil naj rajši po vozni cesti, da ne zaide!«

Slab vzgled. Žena: »Ana, ali že mislite oditi?« — Nevesta: »Kaj hočem; vi in vaš mož se pripravata vselej, kadar je moj ženin zraven in vsakikrat odloži poroko za tri mesece!«

Narobe šestka. Židovski oderuh je jemal od kristjana 9 odstotkov obresti. Stvar pride pred sodišče. Sodnik reče židu: »Znano vam je, da dovoljuje postava največ 6 odstotkov. Kako se nekoč za tako oderuštvo opravičite pred Bogom?« — »Dovolite, gospod sodnik,« reče žid, »če gleda Bog iz nebes, vidi devetko vedno za šestko!«

Po domače. Sodnik že večkrat kaznovanemu tatu: »Kako, da ste že zopet vlomili in kradli?« — Obtoženec-tat: »To je čisto naravno; ura je ob treh zjutraj, nobenega psa nikjer, nobenega policaja v bližini, odprta vrata v vrt in odprto okno v pritličju hiše. Gospod sodnik, mislim, da bi se tudi vi ne mogli ustaviti skušnjavi!«

Sv. Pankracij na Kozjaku (360 m). V nedeljo, dne 11. majnika otvori Mariborska podružnica Slovenskega planinskega društva svoje zavetišče, tako, da bo tudi na Kozjaku, ob naši najsevernejši meji mogoč razvoj turisticke. Pripravili so se potrebni prostori in bo poskrbljeno za prenočišča, hrano in pijačo. Ker bo otvoritev spojena z veselico, vabimo vse okoličane in prijatelje naše lepe romarske cerkve, da nas ta dan v kolikor mogoče velikem številu obiščejo, saj poplača krasen razgled ves trud, ki ga zahteva pot od postaje Brezno-Ribnica do vrha. Darovale se bodo tudi svete maše, tako da bo vsakdo lahko opravil tudi svoje verske dolžnosti. Na veselo svidenje v nedeljo pri Sv. Pankraciju!

Maribor. Na sadjarski in vinarski šoli je bil 5. maja praktični in teoretični tečaj za pokončevanje škodljivcev sadnega drevja. Udeležencev je bilo okoli 70. Najdalje so prišli od Sv. Uršana pri Ptujju, trije iz Leskovca v Halozah, drugi pa iz krajev blizu Maribora. Tečajniki so marljivo poslušali, si ogledovali škodljivce sadnega drevja ter stavili dosti vprašanj, za katera so dobili stvarne odgovore.

Maribor. V Mariboru v župniji Matere milosti je dne 1. maja tega leta v Gospodu zaspal Snejdar Matija v 87 letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

Razvanje pri Mariboru. Občinski odbor se je obrnil na okrajni cestni odbor mariborski in na druge merodajne faktorje s predlogom, naj bi se nova pohorska cesta gradila iz Razvanja, to je po teritoriju občine Razvanje in Pivola ter potem dalje na Pohorje. Predlog se utemeljuje s tem, da bi bila ta proga znatno krajša, teren mnogo prikladnejši kot drugod, da odstopijo posestniki svet brezplačno in da bi se v bližini tudi dobilo materijala, ki je za gradnjo ceste potreben. Zgorajnemu predlogu se je pridružila tudi občina Pivola.

Št. Peter pri Mariboru. Pretečeno nedeljo so zborovali naši viničarji. Zborovanja so se udeležili v precejšnjem številu tudi vinogradniki. Popoldne pa se je vršilo predavanje o Slomšku. — V nedeljo, dne 25. maja pa imamo pri nas birmo. — Izlet na Gorco priredi prihodnjo nedeljo — ob lepem vremenu — prosvetna društva franciškanske župnije.

Orehova vas. V nedeljo dne 11. maja tega leta priredi čebelarstva podružnica zgornje Dravsko polje v Orehovi vasi pri čebelnjaku Ivana Rudolfa podučno predavanje. Govornik g. Peternel, ki bo tudi praktično pokazal na A. Ž., dunajskih in navadnih panjih spomladanska opravila. Začetek ob 14. uri. Čebelarstva podružnica tudi oskrbi izdelovanje umetnega satovja članom in nečlanom.

Sv. Rupert v Slov. goricah se vedno bolj modernizira, zlasti z nabavo motornih vozil. Prvi si je kupil avto pred par leti trgovec g. Ivan Lorber. Letos si ga je nabavil tudi nabiralec mleka g. Lah. Temu je sledil mesar g. Franc Kranjc. Četrtega ima nova trgovina gđc. Terezike Rois. Petega dobi kmalu že imenovana trgovina g. Lorber. Tudi pekarna P. Zorec ima svoje motorno vozilo. — Naša nova posojilnica se prav dobro razvija; njen denarni promet stalno raste. Začasni prostor ima v prijazni hiši g. Ivana Lorber. Treba pa bo

seveda misliti prav resno na društveni dom, kjer bo imela stalno bivališče. Ako bo šlo vse po sreči, bomo imeli v doglednem času tudi električno razsvetlavo, kakor jo imajo že par let naši sosede pri Sv. Lenartu.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Preteklo nedeljo, dne 27. aprila smo kar najslovesneje obhajali god našega farnega patrona. Toda veselje je prepletala tudi žalost, ker se je vršil ta dan pogreb Ignaca Ornik, vrlega in daleč naokrog priljubljenega kmeta iz Jurjevega dola. Kako zelo je bil vsem drag, je pokazala obilna udeležba prijateljev in znancev ter župljanov pri pogrebu. Na sedmini so nabrali pogrebci v blag spomin pokojnemu 160 Din za novo bogoslovje. Vsem darovalcem iskrena hvala, pokojnemu pa večni mir!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Kruta smrt kosi kar naprej. Na prvi majnikov dan smo pokopali mlado, 34 letno kmetico iz Partinja Alojzijo Tašner, rojeno Slavinec. Pokojna zapušča nesrečnemu možu šest še čisto malih otrok; najmlajši je jedva še shodil. Sočutje z žalujočim so pokazali sosedi ob obilni udeležbi na zadnji poti rajne. Draga mamica, počivaj v miru, preostalom žalujočim pa naše sožalje. Ob tej priliki so darovali pogrebci 140 din za mariborsko bogoslovje.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Pri nas je umrl dober, krščanski sin Jožef Ciner. Družina Ciner se zahvaljuje vsem, ki so jo tolažili v tej žalostni uri ter spremljali dragega nam pokojnika na njegovi zadnji poti. Prav posebno pa se zahvaljujemo preč. g. župniku Erhatiču za njegov v srce segajoči nagrobni govor ter domačemu pevskemu zboru za ginljivo nagrobnico. Bog plati!

Gornja Sv. Kungota. Prosim blagovoljite, gospod urednik, nekaj novic iz našega obmejnega kraja sprejeti v svoj cenjeni list. Prvi tukajšnji živinski sejem se je vršil dne 1. aprila tega leta z zadovoljstvom, ker je bilo prigianih 200 komadov raznovrstne živine in konj. Dne 7. oktobra se vrši drugi sejem, kateri se bo gotovo še boljše izkazal, ker je sejmski prostor v vsakem oziru zelo primeren ter dostop in prigon živine iz vseh sosednih občin lahkoten. Naša občina je v oziru davčnega predpisa od vseh tukajšnjih obmejnih občin na prvem mestu, glede občinskih doklad pa hvala Bogu vendar na najnižji stopnji. Nič se ne veselimo povečanja občin, kakor se sliši govoriti, bilo bi nam najljubše, da ostanemo kakor smo. Pa ne da bi kdo mislil, da sovražimo naše sosede, tega nikakor ne, pač pa se bojimo povečanja uradnega posla in stroškov. No pa bomo že še videli, kaj bodočnost prinese. Vsled zakonitega novega predpisa je bil od tukaj prestavljen gosp. Ivan Velikonja, komandir tukajšnje orožniške stanice s svojo ženo tukajšnje rojakinje na Pragersko. V vsakem oziru pravičnemu gospodu kakor njegovi soprogi, katera je pri tukajšnjem občinskem uradu od 8. oktobra 1925 do 31. marca tega leta opravljala prav spretno, vestno in marljivo tajniške posle in jo vsled tega težko pogrešamo, želimo jima na novem mestu zadovoljno in srečno življenje.

Krištanči-Šalinci. V nedeljo, 11. maja bo ob 3. uri popoldne slovesna blagoslovitev nove motorne brizgalne. Na vzporedu prireditve je tudi tombola in ljudska veselica.

Sv. Urban pri Ptujju. Smrt naredi bridke skeleče rane, ko poseže med žalujoče otroke, sorodnike, sosede in občane. Belo nedeljo, dne 27. aprila smo položili v hladno zemljo dobrotljivega 82 let starega vinogradniškega prevžitkarja vdovca Simona Hameršak iz Drstelje. Rajni je bil veren, miroljuben mož stare korenine v besedi in v dejanju, dobrodušen podpornik revnega prebivalstva. Geslo: Kristjan, moli delaj in trpi, dokler te ljubi Bog ne pokliče k sebi, je rajni izpolnjeval do njegove smrti. Bolehal je pretečeno leto, kljub temu pa je rad zahajal k službi božji na Urbanski hribček. Minulo zimo je kot težki bolnik bil večkrat spreviden s svetimi zakramenti. Kako spoštovan je bil, se je videlo na dan

popreba, ko ga je velika množica ljudstva in veliko darovanih vencev spremilo na zadnji poti. Cerkveni pevci so zapeli pri hiši žalosti in ob odprtem grobu ginljive žalostinke. Rajni zapuščca žalujoči dorastli hčeri Marijo in Alojzijo, kateri s svojimi istotako vernimi in marljivimi možmi gospodarita na svojih posestvih, prva v Drstelji, druga pri Sv. Marjeti na Pesnici. Dalje zapuščca med mnogimi sorodniki eno sestro vdovo Marijo Binder Ženo Katarino smo pred 18 leti izročili materi zemlji. Trije sinovi so morali rano zapustiti ta svet, in sicer eden kot izstudirani bogoslovec, drugi kot vojni pogrešanec in tretji kot vojni bolnik. Naj uživa njegova duša pri ljubem Bogu sladek mir in pokoj in večno plačilo za svoje vrline. Na sedmini rajnega se je nabralo 100 Din za bogoslovje v Mariboru. Ostalim naše sožalje!

Polenšak pri Ptuju. Mnogo jubilejev gre mimo nas, da se jih ne zavedamo niti prav spominjamo. In tak jubilej bi imel zadnji četrtek dne 1. maja obhajati naš velečastiti gospod župnik Jos. Podplatnik; to je jubilej 20 letnega župnikovanja na Polenšaku. V teh 20 letih si je g. župnik pridobil toliko zaslug za našo župnijo, da ne moremo, da bi o tem ne spregovorili v javnosti. O tistem tistem, za zunanji svet neopaznem delu za zveličanje duš, ki je tako izredne važnosti, ne bomo govorili. Nekaj drugega, na zunaj vidnega hočemo omeniti. Teh 20 let njegovega župnikovanja se je postavilo novo lepo župnišče. Cerkve se je v notranjosti in zunanosti prenovila. Dala so se napraviti krasno slikana okna. Renoviralo in prenovilo se je pet oltarjev. Postavila se je obhajilna miza, božji grob in jaslice. Prenoviti se je dala stolpna streha itd. Krona vsemu trudapolnemu, nesebičnemu delu je pet velikih bronastih zvonov, ki zdaj in še bodo poznim rodovom oznanjali spomin na našega prezaslužnega gospoda župnika. K temu lepemu jubileju 20 letnice mu župljani iskreno čestitamo z gorečo željo, naj bi mu dobrotljivi Bog podelil še mnogo let doživeti v krepki duševni in telesni čilosti. Bog živi!

Ptuj. Ob priliki 10 desetletnice Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Ptuju bo v nedeljo dne 11. maja tega leta ob pol 11. uri v Mestnem gledališču v Ptuju poučno predavanje, in sicer bo predaval ravnatelj Agrikulturnega zavoda v Zagrebu g. K. Pučnik o pravnem obdelovanju in gnojenju zemlje s predvajanjem zanimivih poučnih filmov. G. nadrevizor V. Pušenjak bo govoril o razvoju združništva in o stremljenju, potom združništva izvršiti nabavo kmetijskih potrebščin, prodajo in izvoz kmetijskih pridelkov. K izvedbi teh načrtov bo treba vočigled vladajoče krize kmetijstva čimprej pristopiti, ter je razveseljivo dejstvo, da je zavladalo precejšnje zanimanje za združno delo v doslej v tem oziru precej brezobzirnem ptujskem okraju. K predavanju so vabljeni vsi kmetovalci, ki se zanimajo za gornja vprašanja. Istega dne se vrši ob osmi uri zjutraj v gostilni M. Brenčič X. redni občni zbor Kmetijske zadruge ter so prejeli člani posebna vabila.

Ljutomer. Naša glasbena šola naznani že sedaj, da bo imela svojo običajno javno produkcijo ob koncu leta v nedeljo, dne 25. maja tega leta popoldne ob 3. uri. Domača in okoliška društva se naj blagohotno ozirajo na to zanimivo prireditev.

Ormož. Za Veliko noč so dobili na Hardeku čudno pisanko. V noči od nedelje na ponedeljek je v Kiklovem listnjaku nekaj čudno jokalo in kakor bi mijavkalo, se je zdelo. Zjutraj se je izkazalo, da je bila jeza na mačke prehitra, kajti našli so prav krepkega, dva meseca starega fantka, ki je na vso moč jokalo po materi. Toda matere ni bilo in nihče ni par dni vedel, ne kako, ne kaj, dokler se orožnikom ni posrečilo najti mater v Ljutomerski okolici, kjer je doma. Zdaj je zaprta v Ormožu. Služila je nekje v Srbiji, prišlo je dete, ki ga je dala pravoslavno krstiti, pa ga je na poti do-

mov odložila na Hardeku, misleč, da imajo tam premalo mladine. Otrok bi spadal sicer k materi, toda mati je zaprta, in dete noče v zapor, ker ni ničesar zakrivilo. Tako bo še nekaj časa v oskrbi dobre županove mame. — V Pušencih so lepo popravili kapelico in naročili mal zvon, da bo opominjal k molitvi. Blagoslovljen bo v nedeljo dne 11. maja po večernicah. Vsa čast složnim občanom! — Tudi Paušnerjev križ na Libanji so dali za praznike dobri ljudje popraviti. — Na Humu niso zadovoljni z orglami. Zato so že pozimi nabrali prostovoljne prispevke in nabrali lepo svoto. Če bodo ostali še naprej radodarni, se bodo dale orgle temeljito in zadovoljivo popraviti, da bodo kot nove. — V Frankovcih, tako se čuje, bi radi kupili podobo presvetega Srca Jezusovega za kapelico. Le naj se širi božje kraljestvo. Druge fare nas pravzaprav nič ne bi smele brigati, pa vseeno izrazimo tu splošno željo, da bi se kdo usmili Voršičevega križa ob poti iz Mihovec proti Ormožu. — Opazuje se, da tuji in domačini včasih tam postojijo in pomilujejo razdrto in tako nespodobno spačeno podobo Križanega. O tem je že pred par leti Gospodar zapisal par besedi, pa ne bi bilo lepo, če bi se ponovil izrek: V tretje gre rado.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Tukaj je umrla posestnica Alojzija Čuček iz Vitomarškega vrha. Bila je verna in dobra žena. Dočakala je visoko starost 85 let ter je bila pokopana v četrtek ob veliki udeležbi faranov. Sveti ji večna luč! — Pred velikonočnimi prazniki smo imeli štiridnevne duhovne vaje. Vodil jih je g. misijonar iz Celja. Lepo je bilo videti, kako so farani v prav obilnem številu prihajali k pridiganju. Sv. obhajil je bilo v tem času okoli 500. — Toča nas je obiskala že trikrat, a ni naredila velike škode. S strahom gleda kmet v bodočnost radi svojega dela, katero je izpostavljeno tolikim nevarnostim in nezgodam. Daj Bog, da našo započeto delo ne bo brez uspeha. Letos se obeta našemu kmetu precejšnja sadna letina. Veselje je gledati sadonosnike, ki so ob cvetu izgledali kakor raj.

Konjice. Slemeniku Alojziju, sodnemu oficijalu v Konjicah in občinskemu tajniku občine Bezina je bila v nedeljo, dne 27. aprila tega leta na svečan način izročena srebrna medalja za državljanske zasluge. Odlikovancu čestitamo!

Vojnik. Križ manjka na velikem, lani 20. oktobra blagoslovljenem spomeniku padlih vojakov. Pričakuje se ga kmalu, saj je križ tolažba v življenju in upanje po smrti. Ganite se posebno tisti, ki se vas to v prvi vrsti tiče! — Po 11 osebnih avtobusov vozi dnevno iz Celja v Vojnik in nazaj. Vojničan vozi štirikrat, Mariborčan trikrat, Doberčan in Vitanjčan po dvakrat. V Celju pa tako stojijo: od kolodvorskega izhoda levo pod kostanjem, drugi od izhoda naravnost 150 korakov pred hotelom Evropa, tretji desno, četrti pred Braniborom.

Podsreda. Takole se ga nasekamo. Ogljarski delavec v grajskih gozdovih je praznil preobilo vinske kupice. Moč zlahtne vinske kapljice je zlezla Nikolji Tičak v glavo in ni pomislil, da je nevarno v opojnem stanju delati z dalmatinskim nožem poizkuse. Zagnal si je nož tako nesrečno v nogo, da je v eni uri izkrvavel in bil mrtev. — Vesele in razigrane volje je bil pri vinski kapljici voznik in drvar Anton Vovčko. Pozno v noč se ni mogel ločiti od nje. Pri padcu po grajskih stopnicah je našel smrt. — Vinske kleti po goricah so posebno vabljiva točka za vinske bratce. Na Veterniku so se zbrali. Nasekali so se ga in odnesli nabunkane glavice, zapustili so pa pobite kupice, zdrobljene litre, razbita okna, niti vratom niso prizanesli. Gospodinja se pa zdravi v bolnici. Da bo mera polna, so se pa še v Sockem sprekljali pri vinski kapljici. — O, mladina, kedar se bodeš spametovala! — Vzemi knjigo in krščanski časopis in pusti kupico!

Buče. Nekaj novic. O Veliki noči sta se poročili dve pridni Marijini družbenici. Mramor

Helena s Francem Hrvatič, posestnikom v Veračah. Sinkovič Tončko pa si je izvolil za življenjsko družico vrl mladenič Žuraj Alojz, večletni pevec na koru in knjižničar Prosvetnega društva. Naj obema paroma sije solnce sreče do skrajnih mej tega življenja! — V Bučki gorci je umrl 24. aprila posestnik Matija Brglez. Kakor je bil pokojni vzgleden krščanski mož, dober sosed, je bil tudi dolgo let zvest naročnik Slovenskega Gospodarja. Svetila mu večna luč, žalujoči ženi in hčerkama pa iskreno sožalje. — Ustanovilo se je na Bučah prostovoljno gasilno društvo. Želeti je, da bi se to prekoristno društvo tudi lepo razvijalo.

Laški okraj. V rubriki »Iz popotnikove torbe« in pod naslovom »Naše okrajne ceste« je objavila »Domovina« z dne 1. maja iz Laškega dopis, ki pa ga je treba spopolniti. Da nima mestna občina Laško v okrajnem cestnem odboru svojega zastopnika, je menda vzrok v osebi kandidata. Večina marijagraškega odbora bi namreč morala voliti kot zastopnika v okrajni cestni odbor gospoda, ki se je leta 1922, ko je sovset bivšega okrajnega zastopa sklenil prevzeti bivše občinske in privatne ceste iz Lahomnega proti Sv. Rupertu in iz Rimskih toplic proti Mišjemu dolu med okrajne ceste, izjavil in delal proti temu. Da tega gospoda večina marijagraškega občinskega odbora ni mogla voliti, je jasno kot beli dan; kakšnega družega bi bili gotovo volili. Da je dopisnik »Domovine« silno slabo poučen, se vidi iz tega, da niti ne ve, da je okrajni cestni odbor že v svoji seji dne 9. septembra lanskega leta soglasno sklenil zaprositi v smislu člena 4 zakona o samoupravnih cestah višje pristojno oblastvo, da se ceste, ki so bile prej okrajne, pa jih ministrska uredba ni uvrstila med oblastne, sedaj banovinske ceste, zopet uvrstijo med banovinske ceste. In v seji dne 31. marca tega leta je bilo zopet soglasno sklenjeno, da se zopet do nadaljnjega oskrbujejo omenjene ceste od okrajnega cestnega odbora, dokler se končno ne reši usoda teh cest. Na seji dne 22. aprila je okrajni cestni odbor soglasno sprejel želje, katere je predložila mestna občina potom sreskega načelnika. To je dokaz, da v cestnem odboru ni nobenega strankarstva, ampak samo stvarno delo. O tem se more prepričati vsak, ki zasleduje potek sej, na katerih se sklepi sprejemajo večinoma soglasno, akoravno so v cestnem odboru možje različnega mišljenja. Da se prajšnji sklepi okrajnega cestnega odbora niso obehali na veliki zvon po časopisju, je razlog ta, ker se je smatralo, da ima tudi tiho in mirno delo svoje veljavo. Ni ravno lepo se kinčati s pavovim perjem: to že vdrugič ugotavljamo nasproti poročevalcu »Domovine« iz Laškega. Ko se je lani dne 7. avgusta vršil občni zbor Okrajne blagajne in se je na predlog M. Deželaka sklenilo dati 50.000 Din za po toči poškodovane kmete v občinah Loka in Jurklošter, je »Domovina« poročala, da se je to sklenilo na predlog g. Gnusa, kateri je tudi za predlog govoril in glasoval. Ali ni tako poročanje v časopisju strankarsko? Seje okrajnega cestnega odbora so javne in ima dopisnik »Domovine« priložnost, da potek istih zasleduje ter o tem objektivno poroča. Potrebno pa je tudi, da javnost izve, da je že sovset okrajnega zastopa, kakor kaže sejni zapisnik v svoji seji meseca decembra 1925 sklenil, da se most čez Savinjo v Šmarjeti sprejme v oskrbo okrajnega zastopa. Želimo, da se dopisnik »Domovine« boljše informira in o tem stvarno poroča javnosti.

Nikakega dolgega postopka! Enestovno zjutraj in zvečer krepko namazati, čez dan večkrat nekoliko kapljic na sladkorju, v mleku ali v čaju — to je dovolj, da ostanemo zdravi in odporni ter da se obvarujemo prehlajenja. Govor je o Fellerjevem prijetno dišečem Elsafluidu, ki je že skozi 33 let preizkušen kot prijatelj zdravih in tolažnik bolnih. Dobiva se v vseh lekarnah in podobnih trgovinah že za 6 in 9 Din. Po pošti iz lekarne Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341.

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—**Maribor**
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223**Prava pot ki vodi do
zdravih živcev!**

Bolni, onemogli živci zagrene življenje, povzročajo mnogo trpljenja kot bodeže in trgajoče bolečine, omotico, bojazen, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespanje, nedelavnost in druge neprijetne pojave. Moja izšla poučna razprava kaže Vam pravo pot, kako se **osvobodite vseh teh bolezni**. V isti opisan so vzroki, postanka in zdravljenje živčnih bolezni po dolgotrajni izkušnji.

To knjigo zdravljenja pošljemo vsakomur popolnoma **brezplačno** ako piše na spodnji naslov.

632

Tisoče zahvalnic potrjuje edini postoječi uspeh neumornega vestnega preizkuševalnega dela za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripada tej veliki četi živčno bolnih in kdor na teh mnogobrojnih pojavih boluje, si mora nabaviti knjižico mojega lečenja!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obljubljam nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, **popolnoma zastonj** in franko to poučno razpravo. Dopisnico je poslati na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O. Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 324.

Vabilo na XX. redni občni zbor živinorejske zadruge za Tolsti vrh in okolico, registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 18. maja 1930 ob 11. uri dopoldne v gostilni pri Žgajnarju v Črnečah s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1929. 4. Poročilo o izvršeni reviziji. 5. Slučajnosti. § 23. Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča najmanj deseterina udov. Ako občni zbor ni bil sklepčen, se vrši na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, kateri sme sklepati brezpogojno. — Načelnstvo. 633

V Ptuj kupite cement, apno, deske, late, krajnike, umetna gnojila, semena, galico, žveplo in druge kmetijske in vinogradne potrebščine v najboljši kakovosti in po najnižje mogočih cenah pri KMETIJSKI ZADRUGI. 517

Podpisani Vračko Ivan iz Podigraca izjavljam, da besede izrečene proti g. Fabijan Ivanu iz Ciringe niso resnične. — Podigrac, dne 27. aprila 1930. Vračko Ivan. 623

Pastir, šole odrasel fant, se sprejme. Gregor Železnik, Gradišče, Sv. Duh, Selnica ob Dravi. 626

Pridnega fanta od 17 do 25 let za delo na polju in k enemu konju sprejemem na malo posestvo z mesečno plačo 250 Din. Pismene ponudbe na T. Kramer, Sv. Marjeta ob Pesnici. 625

Pridnega, poštenega in zanesljivega hlapca h konjem sprejme takoj A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 624

Kupim malo posestvo na deželi. Cena naj se prijavi. Kuhar, Maribor, Slovenska ulica 16. 631

Iščem kmetijski mlin na dobri stalni vodi z nekaj oralov zemlje v najem ali pa dobro idočo gostilno na deželi. Galuf Alojz, Hajnsko, Sv. Peter, Podplat. 628

Prodajam malo posestvo 7 oralov, en oral vinograda, sadonosnik in njive. Redi lahko tri krave. Ivan Krajnc, Dobrenje št. 76, Pesnica. 623

Proda se hiša z vrtom s petimi sobami pri okrajni cesti v Kamnici pri Mariboru za 58.000 Din. Jožef Marko. 619

Proda se lep bukov gozd v občini Hrastje, Loka pri Žusmu. Pojasnila daje Friderik Sterniša, Kralja Petra cesta 17, Celje. 620

V malih oznanilih stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko pošljejo v znamkah.

Mala oznanila

Mali oglasi se objavljajo samo ako se **PLAČAJO NAPREJ!**

Upravištvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. Upravištvo.

Poslijte nam takoj Vaš naslov! **Dnevno Din. 200—300 in še več** lahko zaslužite z delom v Vašem domačem kraju. Znamko za odgovor: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 493

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco **Mostin**. Istotako dober rum z rumovim cvetjem. Oboje dobiti le v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 523

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 599

Napeljavo novih, popravilo starih strelvodov, izvršuje po najnižji ceni proti večletnemu jamstvu strokovnjak Ivan Kovačič, Mlinska ulica 7. Maribor. 600

Britvo

vedno uporabljate, zato je potrebno, da je ista najboljše kakovosti. Še danes zahtevajte od Trgovskega doma Stermecki, Celje, ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma zastonj.

Lasostrižnik Din 35, 42, 84, brivni aparati Din 19, 21, 34, 68, britve Din 11, 21, 32, 45, 62, škarje za lase Din 12, 14, 20 in vse ostale potrebščine za britje, puder pomade za ngovanje las in kože, parfume in nebroj drugih predmetov dobite po zelo nizki ceni. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Naročila preko Din 500 poštnine prosta.

Trgovski dom **R. Stermecki, Celje št. 24,** Dravska banovina. 207-6

Kovači!

Dospel dunajski plinski koks najboljše kakovosti in cenejši kot povsod drugod. — Dostavljam tudi na dom.

Branko Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ul. 13

Telefon 2457. 589 Telefon 2457.

Stekleno blago

in porcelanasto posodo, okvirje za slike, razne kipe i. t. d. kupite najboljše pri siari

Celjski steklarni M. Rauch, Celje, Prešernova ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 594

Vajenca sprejme pekarna Pečnik, Selnica ob Dravi. 617

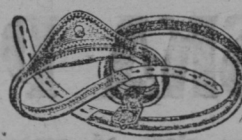
Stroj za cement falc cigel in modeli prodaja STRASSLER, Vitanje. 618

1 tonski tovorni avto »Ford«, rabljen prodaja zelo ugodno Schwab, Ptuj. 587

Nova kolesa in popravila koles po najnižjih cenah pri Slavku Komet, Lajtersberg, Aleksandrova c. 169. 597

Kilne pasove

(Bruchbänder), trebušne in želodčne pasove, umetne noge

i. t. d. dobite dobrega lastnega izdelka pri

IVAN FRIC, CELJE za farno cerkvijo

Pozor birmanci!

Konfekcijska trgovina ŽIGA WEISS

Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

priporoča raznovrstne zgotovljene obleke v vsaki velikosti in po najnižji ceni že od Din 100.— naprej. Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju. Oglejte si pred nakupom našo zalogo. 423

Ako me popade glavobol,

ako me začne mučiti nervoznost in nespanec, tedaj namočim čelo in senca s Fellerjevim prijetno dišečim Elsafluidom. Ako začutim bolečine v želodcu ali črevesju, tedaj vzamem nekoliko kapljic Elsafluida na sladkorju, in takoj mi odleže. Proti bolečinam revmatizma, gihta, bolečinam v prsih in sluznici, ter kot zaščita proti gripi mi pomaga krepko drgnjenje in pranje z Elsafluidom!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

532

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatrg 341

Klobuke

kupite najboljše in najcenejše v

516

klobučarni Auer, Maribor, Vetrinjska ul. 14

Velika izbira vseh vrst moških in deških klobukov lastnega izdelka. — Posebni oddelek za damske klobuke najnovejše mode. Popravila točno in solidno! Cene brezkonkurenčne!

POSESTVO ca 90 oralov pri državni meji se prodaja. Je mladi gozd, in se tudi lahko več pogozdi. — Hiše v dobrem stanju. Vpraša se pri Ivanu Prešern — Maribor, Koroška cesta 7. 561

Opekarna direkcije drž. rudnika Velenje

ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete, po ceni

Din 470.—

za 1000 kom. franko opekarna, ozir.

Din 500.—

franko vagon Škale (rudnik). 563

Salomut

ZA DOKRIVANJE STREH
 ZA OBLAGANJE STEN
 ZA ELEKTRICNE LOVADBE
 CEVI ZA KANALIZACIJE

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Prejete: Južnošljarska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, meljoracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje najugodnejše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči **Dravska banovina** z vsem svojim premoženjem in z svojo davčno močjo. **Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne.**

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

602

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lasni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju neolotulih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Vse kar iščete,

bodete našli v novi ilustrirani domači knjigi,

katero pošlje že čez 32 let znana svetovna razpošiljalna tvrdka Suttner

tudi Vam in brezplačno in poštne prosto,

ako jo zahtevate. — Najprimernejših novih izumov, praktičnih predmetov za uporabo, gospodinskih in oblačilnih potrebščin, glasbil, priprav za britje, britev, priprav za striženje las, orodja, perila, oblek, čevljev, igrač i. t. d. ne kupujete

nikjer tako po ceni in tako dobro

kakor pri Suttnerju, a poleg tega brez rizika, ker to kar ne ugaja se zamenja, ali pa se vrne denar. Ogromen promet omogočuje tvrdki Suttner, da vso roboto ceneje prodaja in da vkljub temu pošilja najboljšo kakovost. Radi tega zahtevajte takoj sedaj z dopisnico brezplačno veliko ilustrirano domačo knjigo od tvrdke

1466

H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠTEV. 992.

Ford luksus in tovorni vozovi, novi in stari modeli, generalno reparirani v dobrem stanju poceni na prodaj. Autodelavnica Adamovich, Maribor, Tržaška cesta 8. 521

Vajeoca sprejme takoj Anton Kolarič, kovaški mojster v Žabjaku pri Ptuj. 613

Vajeoca iz dobre hiše sprejme takoj Franc Mikl, trgovec z mešaninim blagom, Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 615

Šivilsko vajecko 15 do 16 let staro takoj sprejemem (dežela). Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi lista. 610

Hlapca in dekle: trezna, poštena in marljiva sprejme župnijski urad Sv. Jurij ob Taboru, Savinjska dolina. Nastopiti takoj. — Plača po dogovoru. 609

Poročne prstane

kupite najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-jevemu Sínu
Maribor, Gosposka ul. 15

Ure, zlatnina, očala. Popravila hitro, dobro in po ceni. 1444

Vabilo
na

občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE SV. PRIMOŽ N. MUTO registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bode vršil v nedeljo dne 18. maja 1930 v pisarni zadruge (pri Kosu na Muti) ob 8. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1929. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Sprememba pravil §§ 1. in 11. 5. Slučajnosti. — Opomba: V slučaju, da bi ta občni zbor ob določenem času in določeni uri ne bil sklepčen, se vrši v smislu § 35. družbenih pravil na istem mestu z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. 630

Proda se dobro obdelano posestvo z 12 orali. Na lepem razgledu, tričetrt ure od Maribora. Naslov v upravi. 627

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

f. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Srečna in zadovoljna sem, da sem pravočasno spoznala vse vrline, ki jih vsebuje pravo terpentinsko milo **GAZELA**.

Je nepogrešljiv predmet vsakega pametnega in varčnega gospodarstva.

534

Najcenejše in najboljše

kupite
barve, lake, firneže, terpentini, kar-
bonneum, maže za kolesa,
olje za stroje in mast, bencin i. t. d.
pri

Branko Sučević, Maribor

Telefon št. 2153

Slovenska ulica 8

Telefon št. 2153

Sedlarsko in torbarsko delavnico sem preselil iz Slomškovega trga št. 6 na **Aleksandrovo cesto št. 16**. Priporočam se za izdelavo raznih konjskih oprem za lahko in težko vožnjo, dalje gonilne jermene za mlino in žage, kovčke za automobile, potnike in vzročne kolekcije, dokolenice, nahrbtnike itd. Sprejema se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. **Ivan Kravos.** 557

K O S E

vsakovrstne, tudi novo patentirane »Flugs« vse garantirane, najboljše brusne kamne in srpe kupite pri **Jos. Jagodiču**, v Celju na Glavnem trgu. Bogata zaloga drobne železnine, kuhinjske posode, najfinejše kave, riža, ruma, čaja in pravega malinovca. 611

Pekarno dam takoj v najem. Anton Kopše, umetni mlin, Zgornja Polskava. 616

Originalne francoske **VERMOREL** žveplalnike in škropilnice ter vse nadomestne dele za te aparate ima v zalogi po zelo ugodnih cenah trdka **Lovro Petovar, Ivanjkovel.** Ceniki na zahtevo. 612

REUMA - IŠIAS

zahtevajte pravočasno zdravljenje pri lihi z Pistyanskim blatom ali gotovim obkladkom (kompresom). Brezplačni opis in informacije:

L. SCHREIBER 564
Zagreb, Strossmayerov trg 1. II.

Pohišstvo — Preproge

posteljnina, oložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištoena tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri **Karlu Preis** 291

Brezplačni ceniki! **Maribor, Gosposka ulica 20**

10% obrestovanje Vašega denarja za vsaki znesek od Din 1.000.— naprej. Pismene ponudbe na Poštni predal št. 4 Maribor. 589

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti višemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze na krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana trdka po zelo nizkih cenah. 494

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, **MARIBOR, Slovenska ulica 7.**

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri **KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davek se vlagateljem ne odtegne. 65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Ček. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri **Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, posojila ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192